

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LIEPOS - JULY 19, 2007

Vol. XCVIII Nr. 139

Kryžių kalne — dilgėlynai

Šiauliai, liepos 18 d. (ELTA) — Kryžių kalno prižiūrėtojai skelbimų lentoje ir prie paties kalno iškabino draudžiamuosius ženklus — neprašyti išmaldos, nešiukšlinti, nevažinėti dviračiais, motociklais, nedeginėti žvakučių, nestatyti kryžių, — tačiau patys leidžia kalnui skęsti dilgėlynuose. Visame pasaulyje išgarsėjęs unikalus Kryžių kalnas stovi apleistas, juo rūpinamasi vis mažiau.

Pasak Meškių seniūnijos seniūnės pavaduotojos Virginijos Remekienės, kalnas bus pradėtas tvarkyti kitą savaitę.

„Kol kas turime tik vieną žmogų, kuris tvarko teritoriją. Vyksta šienapjūtės darbai, tačiau kitą savaitę bus organizuojamos talkos, inicijuotos Meškių parapijos klebono Tomo Reinio. Iki Kryžių kalno atlaidų viskas bus sutvarkyta“, — „Šiaulių kraštui“ pažadėjo seniūnės pavaduotoja.

Kryžių kalno lankytojai prisimena, kaip monsinjoras Kleopas Jakaitis organizavo panašias talkas ir

Jurgaičių kryžių kalnas ties Šiauliais.

Antano Dilio (ELTA) nuotr.

kalnas atrodė prižiūrėtas.

„Susirinkdavo apie 20-30 žmonių, būdavo ir jaunimo. Per dieną išravėdavome visas žoles, draugiškai grįždavome namo“, — prisimena gar-

baus amžiaus monsinjoras. Tada žoles tarp kryžių karpydavo ir žirkėmis, be jokios kitos technikos.

Šiaulių rajono savivaldybės kultūros

Nukelta į 6 psl.

Gyventojai raginami atsikratyti sovietų dokumentų

Vilnius, liepos 18 d. (BNS) — Liepą išgaliojus naujam įstatymui gyventojai, turintys Lietuvos teritorijoje veikusių Sovietų sąjungos specialiųjų tarnybų dokumentų, tačiau juos savanoriškai grąžinę, nebus teisiškai persekiojami.

Kaip trečiadienį pranešė Lietuvos archyvų departamentas, nuo baudžiamosios atsakomybės atleidžiantis įstatymas dėl Lietuvos teritorijoje veikusių buvusios SSRS specialiųjų tarnybų dokumentų savanoriško atidavimo galioja laikinai — iki šių me-

tų gruodžio pabaigos.

Norint grąžinti tokio pobūdžio dokumentus patariama kreiptis į Lietuvos ypatingąjį archyvą ar valstybės archyvą apskrities centre.

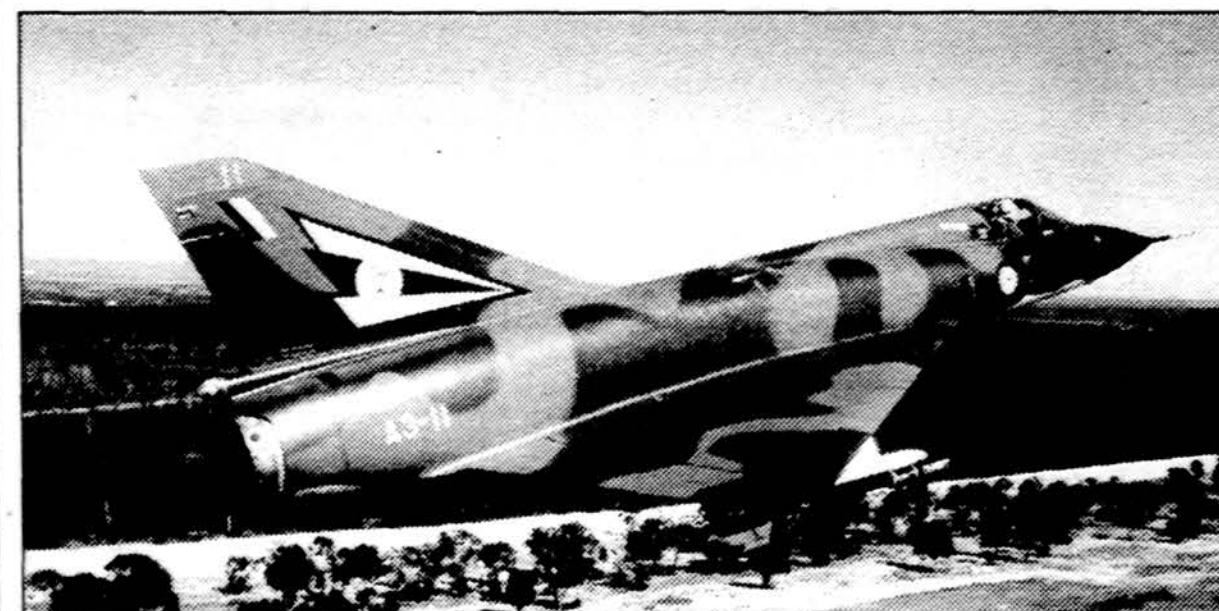
Galiojantys įstatymai iki šiol nesudarė pakankamų teisinių prielaidų paskatinti asmenis savanoriškai, išvengiant baudmės, atiduoti šiuos dokumentus valstybės archyvams.

Pasibaigus laikinojo įstatymo galiojimo terminui, vėl ims galioti iki šiol buvusi Baudžiamajame kodekse bei Administracinių teisės pažeidimų

kodekse numatyta baudžiamosios ir administracinės atsakomybės tvarka.

Baudžiamasis kodeksas numato baudžiamąją atsakomybę už svetimo dokumento pagrobimą, laikymą, gabenimą, siuntimą, panaudojimą ar realizavimą be teisinio pagrindo, jo sunaikinimą ar paslėpimą.

Administracinių teisės pažeidimų kodeksas numato administracinę atsakomybę už nepranešimą apie buvusių SSRS specialiųjų tarnybų veiklos dokumentų laikymą ir jų neperdavimą Lietuvos valstybės archyvams.

Šiuo metu Lietuvos oro erdvę saugo prancūzų naikintuvai „Mirage“.

Pirkti naikintuvų nereikės

Vilnius, liepos 17 d. (BNS) — NATO patvirtino savo poziciją — Baltijos šalys gali tikėtis NATO palaikymo vykdant naikintuvų patruliavimą Lietuvos, Latvijos bei Estijos oro erdvėje iki 2011 metų, teigia Krašto apsaugos ministerija (KAM). Kaip antradienį sakė Krašto ap-

saugos ministerijos sekretorius Renatas Norkus, tai, kad NATO garantavo naikintuvų patruliavimą tik iki 2011 m., neturėtų kelti nerimo, nes visos Baltijos šalys aktyviai derasi, kad patruliavimas pasibaigus šiam periodui būtų pratęstas iki 2018 m.

Nukelta į 6 psl.

Darbininkai įkaite paėmė įmonės vadovę

Vilnius, liepos 18 d. (BNS) — Buvusi medvilnės perdirbimo pramonės milžinė, gamybos nuo gegužės nebevykdanti „Alytaus tekstilė“ skelbia bankrotą ir atleis apie 1,200 darbuotojų.

Ne kartą valstybės nesėkmingai bandytos gelbėti ir iš įsipareigojimų nevykdžiusio privataus savininko kartą atsiimtos įmonės gamyba nebus atnaujinama, darbuotojai bus atleidžiami iš darbo nustatyta tvarka. Įmonė pranešė, kad atitinkamą sprendimą „Alytaus tekstilės“ valdyba priėmė antradienį vakare.

„Atsižvelgiant į susidariusią ekonominę situaciją pripažiname, kad gamybos atnaujinimas yra neįmanomas dėl daugybės veiksnių“, — sakė „Alytaus tekstilės“ valdybos pirmininkas Antanas Gediminas Adomaitis.

Pasak jo, skolos įmonės kreditoriams bus gražinamos įstatymų nustatyta tvarka. Bendrovės akcininkės įmonė „Marijampolės gelžbetonis“ ir „Alytaus tekstilės“ vadovė Algida Žukevičienė pranešė, kad artimiausiu metu pradės tekstilės įmonės bankrotą ir įteiks teismui pareiškimus dėl bankroto bylos iškėlimo.

Apie pusę tūkstančio „Alytaus tekstilės“ darbuotojų trečiadienį iš ryto vėl susirinko į piketą prie įmonės išgirsti naujienų apie bendrovės ateitį. Pirmadienį apie 500 darbuotojų taip pat piketavo prie įmonės, reikalaudami nesumokėtų algų.

Nukelta į 6 psl.

PERIODICALS

*****ORIGIN MIXED ADC 604
S53 P9 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-18-07

Šiame numeryje:

- Lietuvių telkiniuose. „Draugystės tiltas“ šiomet vedė į Huttenfeld.
- Užrašai iš provincijos. Archyvai ir sutapimai.
- Apie mūsų parapijas.
- Kelionė į Jeruzalę (75).
- Kokia Lietuvos ateitis? „Jauna, laisva, pati savęs valdovė“.
- Iš Lietuvos Vyčių veiklos.
- Parodos katalogas jau Čikagoje.

Valiutų santykis

1 USD — 2.50 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

LIETUVIŲ TELKINIAI

HÜTTENFELD, VOKIETIJA

Europos lituanistinių mokyklų
„Draugystės tiltas“ šiomet
vedė į Hüttenfeld

Liepos 6-8 d. Hüttenfeld (Vokietija) įvykusiame Tarptautiniame Europos lituanistinių mokyklų vasaros sąskrydyje „Draugystės tiltas“ susibūrė daugiau nei 170 išeivijos lietuvių mokytojų, mokinių ir jų tėvelių. Jame dalyvavo atstovai iš Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Airijos, Ispanijos, Norvegijos, Šveicarijos, Švedijos, Prancūzijos, Danijos, Olandijos, Austrijos, Belgijos ir Lietuvos.

Trečią kartą rengiamo sąskrydžio tikslas buvo aptarti užsienyje gyvenančių lietuvių švietimo aktualijas, pasidalinti darbo patirtimi, kartu spręsti išylančius sunkumus, užmegzti pažintis tarp Europos lietuvių bendruomenių.

Europoje sparčiai kuriantis lietuviškoms mokykloms, idėja surengti sąskrydį prieš trejetą metų kilo Švedijos Lietuvių Bendruomenei.

2005-aisiais susibūrė 7 šalių tautiečiai, o šiomet atvyko net trylikos lietuvių bendruomenių atstovai.

Renginio dalyviai ne tik kalbėjo apie problemas, ateities planus, bet ir dalyvavo spalvingoje pramoginėje programoje – būreliuose, žaidimuose, šokių rateliuose, stebėjo „Atviro rato“ spektaklius, klausėsi kapelos „Brydė“ koncerto.

Šių metų „Draugystės tilto“ organizatoriai dėkoja visiems už smagiai kartu praleistą laiką, už aktyvų dalyvavimą programoje, gerą nuotaiką ir nuoširdžią draugystę ir linki visiems moksleiviams, mokytojams ir tėveliams smagių vasaros atostogų. Iki pasimatymo „Draugystės tilte“ Ispanija 2008.

Pagal Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą prie LR vyriausybės

„DRAUGYSTĖS TILTO“
DAINA

Žodžiai: **Gvidas Mazgelis**
Muzika: **Vytas Lemkė**

Toli nuo Lietuvėlės,
Toli nuo žemės tos,
Sueisime mes vėlei,
Ne tik iš Lietuvos.

Iš tolimų šalių
Sulėksime kartu.
Suves Draugystės tiltas
Po vasaros dangum.

Ir nesvarbu kur būsim –
Stokholme, Madride
Lietuviškai bendrausim
Berlyne, Dubline.

Lietuviškos mokyklos
Užversime klases
Gražus Draugystės tiltas
Visus namo parves.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to
Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorius –
kun. dr. Kęstutis A. Trimakas

kultura@draugas.org

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pralikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Nuotraukos iš www.draugystestiltas.eu

Užrašai iš provincijos

STASYS GOŠTAUTAS

ARCHYVAI IR SUTAPIMAI

Birželio 16 ir 17 dienomis Amerikos lietuvių kultūros archyve (ALKA) ir Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyne, Putnam, CT buvo sušauktas nepaprastas susirinkimas. Jau vien suvažiavimo vieta iš karto davė suprasti pasitarimų tikslą. Ir tikrai, vieta negalėjo būti geresnė, nes nors archyvas, muziejus ir biblioteka yra kuklios apimties, ten sukurta Rytų pakrantės išeivijos istorija. Archyvas vertingas (apie 200 vienetų, kai kurie užima visą kambarį), jis jau ne kartą įrodė savo svarbą atvykstantiems istorikams ir kultūrininkams.

Čikagoje yra kur kas didesnis ir svarbesnis Pasaulio lietuvių archyvas (PLA), kuris veikia, kiek suprantu pagal dr. Robertą Vitą, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) ribose ir kuris vis dar „laikini“ glaudžiasi Čikagos Jaunimo centre. Jei gerai žinau, tai LTSC yra didžiausias lietuvių archyvų telkinys už Lietuvos ribų. LTSC veikia jau 25 metus ir kasmet išleidžia dvi ar tris akademinių lygio knygas. Daugiau galima sužinoti nuėjus į jų tinklalapį www.lithuanianresearch.org.

Pasaulio lietuvių archyvo direktorė Skirmantė Miglinienė skaitė pranešimą apie Čikagoje esantį archyvą. Mūsų nustebimui sužinojome, kad ten yra keli dideli archyvai: Pasaulio Lietuvių archyvas, taip pat Žilėvičiaus-Kreivėno Muzikologijos archyvas, Lietuvių Medicinos muziejus ir archyvas, Stasio Budrio foto archyvas, vaizdinių-garsinių priemonių skyrius, Jono Dainausko biblioteka ir archyvas, LTSC meno archyvas, Lietuvių Genocido tyrimo centras Amerikoje, Ramovėnų Laisvės kovų muziejus, Lietuvių muziejus, Lituanistikos institutas ir Pedagoginis lituanistikos institutas. Aprašyti visa tai reikėtų kitos progos, kuri gali pasitaikyti netrukus, nes, atrodo, LTSC greitai švęs savo 25 metų jubiliejų. O mes, lietuviai, baisiai mėgstame jubiliejus!

...

Kaip ten būtų, nėra abejonės kad visi tie archyvai papildo vienas kitą. Beje, PLA buvo Vincento Liulevičiaus geniali idėja dar Vokietijos laikais. Jis norėjo išsaugoti augantį pabėgėlių kultūrinį bei mokslinį turtą. Ten tarp visų dokumentų yra beveik visos DP lietuviškų gimnazijų kartotekos.

Būtina prisiminti Balzeko kolekciją ir archyvą, Kanados archyvą ir mažesnių kolonijų bei asmeninius archyvus, išbarstytus po visą pasaulį. Reikia padėkoti konferencijos organizatorei Dalei Lukienei, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkei, kuri archyvų klausimą padarė savo kadencijos prioritetu. Neatsimenu, kad kas nors kitas su tokiu entuziazmu ir pareigingumu būtų atidavęs tiek energijos archyvų problemai spręsti.

...

Didžiausia suvažiavimo staigmena buvo susitikimas su Michael Biggins, University of Washington bibliotekos darbuotoju ir slavų kalbų profesoriumi, kuris per susirinkimą

klausėsi pranešimų lietuvių kalba ir pats išdrįso pasakyti keliolika sakinių lietuviškai. Pasirodo, jis yra poliglotas, suprantas apie 20 kalbų, per paskutinius porą metų prie savo kalbinių žinių pridėjo ir lietuvių kalbą.

Ar verta visus archyvus tiesiog per jėgą tempti į Lietuvą? Juk ten irgi trūksta ir vietos, ir žmonių, kurie galėtų tuos archyvus sutvarkyti ir paskelbti nors jų turinį. Gal dr. Vito mintis neskubėti yra teisinga. Bet tada iškyla kitas klausimas, kaip gauti žmonių ir lėšų tuos archyvus nors minimaliniai sutvarkyti Amerikoje ir Kanadoje.

O viskas buvo taip. Prieš porą metų atsirado studentė, kuriai prireikė lietuvių kalbos. Ji kreipėsi į Slavų departamentą ir susitiko su Michael Biggins, kuris pamatė, kad vienintelis būdas patenkinti studentės norus yra jam pačiam išmokyti lietuvių kalbą. Mane nustebino ne tiek jo gabumas kalboms, kiek jo nepaprastai puikus lietuvių kalbos tarimas, jam niekad neišvažiavus iš Washington State (jis kilęs iš Kansas City) ir neturėjęs ypatingų ryšių su lietuviais. Tai nepaprastas įvykis, vertas mūsų dėmesio ir pagarbos. Jeigu Lietuvių fondas ir/ar Kultūros ministerija turi atliekamų lėšų, tikrai būtų gerai investuoti juos, nusiunčiant jį į Lietuvą.

Pasirodo, Baltic Studies Summer Institute (BALSSI), kuris kas dveji metai keičia vietą, 2003-2004 metais buvo University of Washington, Seattle, WA, kur Dalia Cidzikaitė dėstė lietuvių kalbą pažengusiems studentams. Jų buvo tik trys, bet vienas tikrai buvo vertas viso seminaro. Tai — Michael Biggins, kuris prieš tą kursą pavasarį pats vienas užbaigė lietuvių kalbos pradinį lygį, kad galėtų mokytis pažengusiųjų grupėje. Sutapimas? Kas žino, bet faktas yra tas, kad Dalios nustebimui ji gavo tikrai labai gabų studentą, kuris kurso gale perskaitė Kazio Borutos „Baltaragio malūną“ lietuviškai. Michael liko nepaprastai dėkingas Daliai už jos puikų dėstymą nuo 8 val. ryto iki 12 val. dienos, penkias dienas į savaitę daugiau nei du mėnesius. Šiais metais vasaros seminaras vyksta jau 14 kartą. Šįkart — University of California, Los Angeles (UCLA), kur lietuvių kalbą dėsto University of Illinois PLB Lituanistikos katedros doktorantė Daiva Litvinskaitė.

Bet grįžkim prie archyvų. Tai, kad tokie kaip Michael prisideda prie baltų ir lietuvių knygų, juostų, filmų ir archyvų kaupimo yra stebėtinai ir vertas mūsų dėmesio. Staiga, visai neseniai, pora labai turtingų latvių ir estų kolekcijų pateko į University of Washington biblioteką, tokiu būdu atsiradė dar viena vieta baltistikos studijoms Amerikoje. Lietuviškų knygų yra apie 5,000, jų kiekis smarkiai auga, ypač naujų knygų, išleistų po Sąjūdžio. Šiuo atžvilgiu University of Washington pirmauja. Nežinau,

kiek jis yra svarbus savo archyvais.

...

Kita staigmena buvo jaunas, į archyvų darbą įsijungęs Arūnas Pabedinskas, Kanados Lietuvių muziejaus ir archyvo (KLMA) direktorius. Tai jauniausias šios srities darbininkas, kuris su maža patirtimi, bet dideliu entuziazmu, metęs savo profesiją — chemijos inžineriją, perėjo į jam visai naują sritį. Beje, jo uošvis yra Juozas Kapočius. Sužinojome, kad KLMA 1989 metais įsteigė Kanados Lietuvių Bendruomenę, kuri yra teisiškai ir finansiškai atsakinga už šį archyvą. Nuo 1991 metų archyvas yra savose patalpose — Anapilio Krikščionių Bendrijos centre, Mis-

sissauga, Ontario. Tai turėtų būti geras pavyzdys Čikagos archyvams, vis dar ieškantiems, kur galutinai prisiglausti.

...

Negalima pamiršti Maironio, Mažvydo ir Vilniaus universiteto archyvų. Bet ypač svarbus yra Išeivijos instituto archyvas (VDU), kur yra sutelkta daug medžiagos ir kur maža grupelė žmonių jau seniai dirba tą archyvą tvarkydama. Pagalvoju, kodėl neparemti tokios institucijos, kuri savo darbu ir leidiniais įrodė, kad gali rimtai dirbti? Remtinis yra visos institucijos, kurios užsiima su

archyvais, pradedant PLA ir baigiant ALKA. Čia turėtų plaukti mūsų fondų lėšos. Kiek teko patirti, jie tikrai bus naudingai naudoti. Iškilo vienas labai aktualus klausimas. Ar verta visus archyvus tiesiog per jėgą tempti į Lietuvą? Juk ten irgi trūksta ir vietos, ir žmonių, kurie galėtų tuos archyvus sutvarkyti ir paskelbti nors jų turinį. Gal dr. Vito mintis neskubėti yra teisinga. Bet tada iškyla kitas klausimas, kaip gauti žmonių ir lėšų tuos archyvus nors minimaliai sutvarkyti Amerikoje ir Kanadoje. Yra jų ir kitose kontinentuose. Ką daryti su Argentinos ir Brazilijos archyvais? Nežinau, net kur jie yra.

Mano nuomone, Lietuvių fondas turėtų rimtai persvarstyti savo prioritetus. Gal ir gerai dalinti stipendijas jaunuoms lituanistams. Gal ir gerai paremti vieną kitą knygą, kuri be paramos užsigulėtų stalčiuose. Beje, ką tik Lietuvių fondo dėka išėjo puikus Čiurlionio piešinių ir kompozicijų katalogas, kruopščiai per daugelį metų sudarytas Mildos Mildažytės-Kulikauskienės („M.K. Čiurlionis: piešiniai, kompozicijų eskizai, grafika“, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2007). Dar viena mintis, būtų gerai, kad Lietuvių fondas rinktų tuos meno, rašto ir muzikos darbus, išleistus fondo lėšomis, kuriais būtų galima pasididžiuoti ir ateinančioms kartoms.

Bet jeigu LF nerems archyvinio darbo (kiek žinau, ALKA porą kartų prašė pagalbos pasamdyti porą studentų dirbti per vasarą prie tų archyvų, kaip pora jų jau dirbo ir daug padarė), tie archyvai jokios reikšmės neturės. Visados gali kilti gaisras, potvynis ar šiaip kokia nelaimė ir viskas gali žūti. Negalėjo geresniu laiku atsirasti kompiuteriai, kurie visą tą darbą gerokai palengvina.

Pasaulio lietuvių archyvas — <http://www.lithuanianresearch.org>
University of Washington, Russian, East European and Central Asian Studies — <http://www.lib.washington.edu/subject/RussiaEastEurope>
Kanados lietuvių muziejaus ir archyvas —

<http://www.klb.org/muziejus-archyvas>

Maironio lietuvių literatūros muziejus —

<http://www.maironimuziejus.lt>

Lietuvos Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka — <http://www.lnb.lt>

Vilniaus universiteto biblioteka — <http://www.mb.vu.lt>

Lietuvių išeivijos institutas — <http://www.iseivijosinstitutas.lt>

Amerikos lietuvių kultūros centras Putnam, CT —

37 Mary Crest Dr., Putnam, CT 06260; tel.: (860) 928-5197

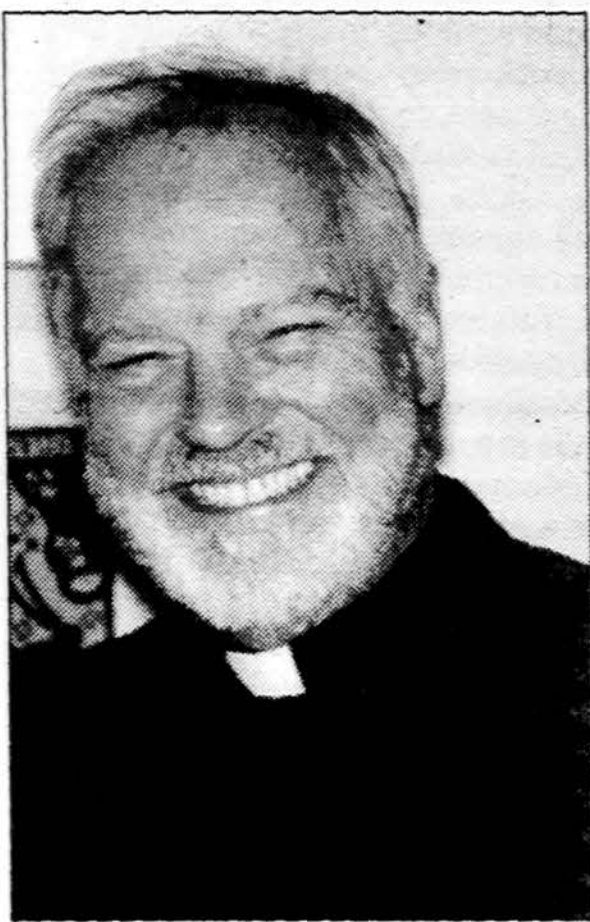
Patekti į ALKA galima pagal susitarimą, paskambinus nurodytu telefonu.

Kiekvienais metais Center for National Policy rengia šventę, kurios metu įteikia „Edmund S. Muskie Distinguished Public Service Award“ apdovanojimą vienam demokratui ir vienam respublikonui už jų nuopelnus. Šiais metais apdovanojimai buvo paskirti Nancy Pelosi, Atstovų Rūmų pirmininkei, ir Tim Roemer, buvusiam Kongreso nariui, dabartiniam CNP prezidentui.

Nuotraukoje — Truman National Security Project Washington, DC dirbanti lietuvaitė Aistė Mackevičiūtė-Ray (dešinėje) sveikina Nancy Pelosi ir Tim Roemer birželio 17 d. National Press Club, Washington, DC.

APIE MŪSŲ PARAPIJAS

KUN. ANTANAS SAULAITIS

Meilės istorija tarp JAV katalikų vyskupų ir ne anglosaksų imigrantų siekia bent XIX a. ir atspindi šios Bažnyčios rūpestį dėl gyno tikėjimo ir aniems laikams būdingo vienodumo. Vienas žinomiausių atvejų yra rytų apeigų ukrainiečiai, klaidingai vadinami „unitais“, likę iš 1596 m. Lietuvos Brastos sutarties dėl Rytų ir Vakarų Bažnyčių sujungimo.

Iki 1914 m. į JAV įplaukė apie 600,000 katalikų (t.y., ne stačiatikių — pravoslavų, ortodoksų) ukrainiečių drauge su savo kunigais, panašiai kaip iki I Pasaulinio karo 500,000 lietuvių atvyko irgi su savo dvasininkais. Tačiau gera ukrainiečių katalikų kunigų dalis buvo vedusi, su šeimomis, kaip jiems įprasta. JAV vyskupams tai buvo iššūkis, pasitarę su Vatikanu, 1890 m. jie nusprendė, kad JAV gali dirbti tik nevedę kunigai pasauliečiai ir vienuoliai kunigai (kurie, aišku, iš viso nėra vedę). Vedusiems ukrainiečiams dvasininkams su šeimomis buvo liepta grįžti į savo (okupuotą) šalį.

Po Antrojo pasaulinio karo ukrainiečiai katalikai priglaudė 45,000 tautiečių pabėgėlių. Kaip ir su lietuviais, iš „dypukų“ stovyklų atkeliavo kunigai. New York arkivyskupas kard. F. Spellman jau buvo susitaręs su JAV valdžia, kad nebūtų išduodamos vizos vedusiems ukrainiečiams katalikams kunigams. Priežastis ta pati, kaip ir XIX a. pabaigoje — kad nepapiktintų gerų (lotynų ar Vakarų apeigų) katalikų vedusia kunigija. Tūkstančiai abiejų imigracijos bangų ukrainiečių perėjo pas stačiatikius, ten, kur neturėta savo kataliko kunigo. Istorikai spėja, kad pusė milijono pirmosios bangos katalikų dingę.

Kai kitų krikščioniškų Bažnyčių dvasininkai perėjo į katalikų Bažnyčią ir tapo katalikų kunigais, iškilo tas pats rūpestis — ką daryti su žmonomis ir vaikais. Liuteronus paprastai siųsdavo į Vokietiją, kur vedę lotynų apeigų katalikai kunigai neišgąsdintų tikinčiųjų tiek, kiek JAV įvairovė sunkiai suvirškinama.

JAV rytuose vyskupystės buvo airių rankose — arba tikrai, arba tokį įspūdį susidarė neangliškai kalbančios mažumos. Labai įdomus įrodymas yra procesijų paprotys. Lietuviai, kaip ir kai kurios kitos tautybės, pripratę prie procesijų už bažnyčios pastato gatvėmis, keliais. Airių kil-

mės dvasininkai niekad negalėjo suprasti, kad procesijos yra eilinė katalikų tikėjimo išraiška. Kodėl? Nes Airijoje katalikus 300 m. persekiojo ir engė anglai, procesijos ilgą laiką nebuvo įmanomos. Hierarchijos požiūri į procesijas XX a. pabaigoje palaužė tik gausūs meksikiečiai imigrantai bei migrantai, todėl jau 30 m. priitariama ar net skatinama rengti procesijas, šventas keliones ir panašius išorinius veiksmus.

XIX a. vyskupai sprendė ir juridinius klausimus. Vienas jų — nuosavybės. Buvo nutarta, kad visos parapijos, mokyklos, kapinės ir kt. priklauso tik vyskupijai. Tam buvo labai aiškių ir rimtų priežasčių. Vienintelė išimtis būtų vienuolių nuosavybės, tačiau visa sielovada yra vyskupijos ganytojo žinioje, įskaitant ir kunigų pareigas bei teises. Atskiros valstijos turi savo įstatymus, bet nuosavybė yra tiesioginė vyskupo, kaip juridinio asmens, žinioje. Kur parapijos turi du patikėtinius pasauliečius, jie veikia kaip bažnytinės bendruomenės atstovai, negalintys nuosavybės perkelti, pakeisti. JAV teismai stengiasi bažnytinę bylą nespresti.

Ne visose valstybėse vienoda tvarka. Prancūzijoje nuo revoliucijos XVIII a. pabaigoje visos bažnyčios priklauso valstybei (ir valstybė jas remontuoja). Brazilijoje kai kurios priklauso tikinčiųjų draugijoms ar bendrijoms, tačiau sielovada — vyskupijai. Kanados Quebec parapijos nuosavybė priklauso parapijai. JAV lietuvių bei kitų tautybių parapijų protėviai nei nesvarstė, kam bažnyčios, mokyklos, našlaitynai, kapai ir kt. priklausytų. Jiems rūpėjo, kad tikintieji turėtų kur burtis, būtų aptarnaujami, suteikiama pagalba našlėms, našlaičiams, naujiems imigrantams.

XIX a. ir XX pradžioje katalikų skaičius JAV padidėjo po du milijonus kasmet. (Šiais laikais katalikai bei liuteronai per metus priima apie 700,000 imigrantų per metus; pagalba imigrantams yra didžiausios JAV Vyskupų konferencijos išlaidos.) Miestuose išdygo tautybių bažnyčios, etninės parapijos. Mūsų tėviškoje Waterbury, Connecticut, lietuvių Šv. Juozapo, prancūzų kanadiečių Šv. Onos, italų Karmelio Marijos, airių Šv. Patriko, vokiečių Šv. Cecelijos. Parapijos dvilypės — ir teritorinės kaimynystei, ir tautinės, visiems plačioje apylinkėje gyvenantiems. Keliaudami į lietuviškas pamaldas pravažiudavome bent keturias kitas katalikų bažnyčias. Pirmą kartą angliškai išpažintiesėjau po 9 metų Amerikoje. Atsidūręs universitete, kaip ir iki tol tik pas lietuvių kirpėją, lietuvių vaistininkę, lietuvių gydytoją ir dantų gydytojąėjau, nors anglų kalbą jau visai gerai buvau pramokęs.

Gyventojų kaita įnešė naujų uždavinių. Pirmoji ir seniausia lietuvių Šv. Jurgio parapija Shenandoah, Pennsylvania atsirado, kai lietuviai atsiskyrė nuo anksčiau įkurtos lenkų parapijos. Kai iš Brooklyn (New York valstija) išsiklaidė vokiečių bendruomenė, Apreiškimo parapija atiteko lietuviams (vitražuose dar gotikiniu šriftu yra išrašytos aukotojų pavardės). Kitur mažoje kaimynystėje yra net trys ar keturios katalikų bažnyčios, tautinės ir bendrinės, o

Ne tik žmonių migracija, bet ir dalyvavimas Mišiose labai pasikeitė. JAV išvis viena bažnytiškiausių valstybių pasaulyje. Iki 1968 m. didžiulė dauguma katalikų kas sekmadienį dalyvaudavo Mišiose, vėliau nuošimtis krito, šiandien Čikagos vyskupijoje ar ir bendrai yra apie trečdalis.

buvusių imigrantų palikuonys išsiklaidė po priemiesčius ir naujas vietas.

Ne tik žmonių migracija, bet ir dalyvavimas Mišiose labai pasikeitė. JAV išvis viena bažnytiškiausių valstybių pasaulyje. Iki 1968 m. didžiulė dauguma katalikų kas sekmadienį dalyvaudavo Mišiose, vėliau nuošimtis krito, šiandien Čikagos vyskupijoje ar ir bendrai yra apie trečdalis. Nebereikėjo tiek bažnyčių, ypač senųjų miestų centruose, iš kurių kraustėsi verslas, pramogos, įmonės.

Po Antrojo pasaulinio karo vyskupai nusprendė nebestiegti tautinių (etninių) parapijų. Teberūpėjo priimtas uždavinys suamerikietinti katalikus, kad nebūtų spaudžiami protestantiškos daugumos bei kultūros kaip ankstyvesniais amžiais. Tautinės parapijos kėlė juridinius klausimus. Geriau visas vienodas, grynai teritorines. Kunigų trūkumo nebuvo iki 1970-to dešimtmečio nei eilinių, nei tautybių parapijų sielovadai. Ne visi po Antrojo pasaulinio karo atvykę lietuviai kunigai rado

kunigišką darbą. Atsimenu, kaip Waterbury į šv. Mišias ateidavo fabrike dirbantis kunigas, Šv. Komuniją priimdamas užsidėjęs nedidelę stulą. Tuo metu Šv. Juozapo bažnyčioje buvo keturi lietuviai kunigai, imigrantai ar antrosios kartos. Daugybė dypukų kunigų išvyko dirbti į JAV vakarus vietinėse parapijose. Šiandieną džiaugiamės, jeigu tradicinėje tautinėje parapijoje yra tą kalbą nors kiek mokantis dvasininkas.

JAV Nepriklausomybės 200 m. jubiliejui (1976) rengėsi ir katalikų Bažnyčia. Istorinės ir tuometinio gyvenimo apžvalgos aprašė senuosius imigrantus nuo XVII a. pradžios iki XX amžiaus vidurio. Plačiai skelbtose programose apie imigrantus pradėta kitaip rašyti ir kalbėti, negu anksčiau. Pasirodo, Bažnyčios uždavinys yra džiaugtis, vertinti ir mokytis iš tautinių papročių bei tradicijų įvairovės, mozaikos, nedėti tiek pastangų suamerikietinti, ir į pačią bažnyčią įsileisti skirtingus, airių kultūrai nežinomus papročius tokias kaip pro-

Šv. Juozapo bažnyčia Waterbury, Ct.

cesijas, meksikiečių votų status per Vėlines ir kt.

Kun. V. Valkavičiaus (William Wolkovicz) visą savo gyvenimą pašventė lietuvių parapijų bei sielovados istorijai moksliskai ištirti ir aprašyti. Jo veikaluose galima rasti duomenų apie asmenybes, vietas, ryšius. Kai kurios vyskupijos (pvz., Čikagos) turi savo parapijų bei religinių įstaigų (ligoninių, mokyklų, centrų) istorinius veikalus. Žinoma, ir privatus asmenys, ir lietuvių archyvai turi mūsų parapijų jubiliejinių leidinių nuo pat seniausių laikų.

Šiame straipsnyje net neverta apie visas permainas – nuo pirmųjų draugijų bei parapijinių bendruomenių kūrimo po 1863 m. sukilimo iki šios dienos – užsiminti. Mus jaudina mūsų bažnyčių, parapijų, įstaigų likimas ir ateitis. Kadangi mokslinė apžvalga ar statistika neįmanoma, arba dar niekas tokios nepaviešino, galima keliais pavyzdžiais paliudyti mūsų susiklausymą, pastangas ir išgyvenimus.

...

Kai kurias bažnyčias perima kitos tautybės, pvz., Šv. Kryžiaus milžiniška bažnyčia Čikagoje iš esmės tapo meksikietiška. Dar paskutiniaisiais metais Velyknaktis buvo švenčiamas trimis kalbomis. Vėliau jėzuitai važiuodavo sekmadieninėms Mišioms, kol liko kunigas, vargonininkas su giedore ir devyni maldininkai.

Kitos bažnyčios pasidarė vietinės su šiek tiek lietuvišku atspalviu: bendruomenės branduoliu, socialine veikla, kartais choru, Lietuvių Bendruomenės ar Lietuvos Vyčių rateliu. Grand Rapids (Michigan) Šv. Petro ir

Povilo turi lietuviams palankų vietinį kleboną. Kaip daug kur kitur, stengiasi vieną kitą žodelį ar apeigų nekontingentiškai lietuviškai skaityti. (Iš šios parapijos kilęs vysk. C. Salatka).

Kitur, senuose ar naujuose rajonuose, lietuvius aptarnauja retsykiais atvykstantis lietuvis kunigas, (pvz., Kanados vakaruose), arba net kas mėnesį po visų eilinių pamaldų. Laikas nuo laiko būna lietuviškos Mišios Seattle, Washington, kas mėnesį Beverly Shores, Indiana. Kai kur vienas kunigas aptarnauja dvi lietuviškas parapijas, kaip New York apylinkių Brooklyn Apreiškimo ir Maspeth Atsimainymo.

Vienur kitur pasisekė parapijos branduolį iš seno centro perkelti į priemiesčius, kaip Dievo Apvaizdos iš Detroit į Southfield ar Kanados Toront Šv. Jono į Mississauga, dabar pavadintą Lietuvos Kankinių šventove. Čia reikėjo ir kunigų, ir ypač parapičių didžiulių pastangų.

Kadangi vyskupai naujų etninių parapijų nesteigia, kartais atsiranda misijos – parapijinė tarnyba atokiau nusikrausčiusiems ar naujai susibūrusioms bendruomenėms, kaip indams Boston. Pal. J. Matulaičio misija Lemont atsirado 1980-mečio pabaigoje, kai sielovadiniai lietuvių pasitarimai ir geri ryšiai su Čikagos vyskupija išaiškino priemiesčiuose gyvenančių lietuvių sielovados pirmenybę. 2007 m. vyskupija įsteigė naują lenkų misiją vakaruose šalia jau 50-ties bažnyčių, kurios šv. Mišias jų kalba švenčia. Nors tikriausia nebūtų nei minties apie misiją, bet Čikagos šiaurinėse priemiesčiuose stengiamasi įvesti mėnesines šv. Mišias lietuvių kalba (kun. J. Kelpšas iš Brighton Park parapijos).

...

Pastaraisiais dešimtmečiais atsirado šv. Mišios anksčiau nebūtomis kalbomis – portugalų (brazilai), prancūzų (haitiečiai), vietnamiečių ir kt. Gerai nusiteikusios vyskupijos stengiasi parūpinti nors minimalų patarnavimą tautinėms mažumoms, pvz., savo kunigų iš vis neturintiems albanams. Idealu, atrodo, būtų parūpinti bažnytinius patarnavimus, sielovadą ten, kur susiburia veiklios tautybės tikinčioji bendruomenėlė. Prieš 10 m. čekai pasakojo, kad JAV vakaruose nesistengs parapijos ar misijos steigti, o bendruomenės lankys vienas ar du keliaujančius kunigai.

Kur nėra pastovaus kunigo, lankosi keliaujantis, nors tokių klebonai nelabai mėgsta – čia taip pat turi reikšmės ryšiai tarp žmonių, kunigų, parapijų, įvairių tautybių

žmonių, dalyvaujančių savo teritorinėje parapijoje. Labai graži išeitis rasta, pvz., Brazilijos San Paulo (gal net 20 mln. gyventojų). Tautybės klebonas būna vietinės parapijos vikaru (vietinio klebono padėjėju). Tautinė bendruomenė pasinaudoja bažnyčia, salėmis, programomis, bendrauja su vietiniais parapiječiais. Kunigas išlaikomas iš dviejų šaltinių – tai mažai bendruomenei irgi svarbu.

Būna parapijų, kurios sujungiamos su kita gretima ar netolima, kaip Čikagos šiauriniame priemiestyje lietuvių Šv. Baltramiejaus su vietine Šv. Juozapo. Dabar Cleveland (Ohio) vyskupas Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapiją prijungė prie keturių parapijų ratelio, iš kurio už kelerių metų liks tik trys dėl gyventojų kaitos ir kunigų trūkumo.

Bus daugiau.

Šv. Praciškaus bažnyčia Lawrence, MA.

Kovo devynioliktos dienos rytą išvykstant iš Peskaros, savo virėją išsiunčiau pirmyn, kad už trijų mylių išvirtų mums valgyti. Ilgą mylią nukeliavę, kairėje pusėje matėme pilį kalne, kuri vadinas Monte Silvano ir priklauso Nuceros kunigaikščiui. Tenai yra raitam perbrendamas upelis, vadinamas Sala ar Salina. Už jo per strėlės lėkimo atstumą yra mūrinė užėiga, pavadinta upelio vardu. Artėdami prie tos upės brastos, kitame upės krante pamatėme tris plėšikus. Juos lengvai galima pažinti, nes kiekvienas nešasi ilgą šautuvą (bombardam), du arba vieną mažesnę šautuvą (sclopetos), durtuvą ir ilgą peilį. Ant peties vietoj skrynelės užsikabinę avies kailį. Jame nešiojasi duonos, druskos ir kitokio maisto.

Išsiuntus virėją pirmyn, mes buvome šešiese. Turėjome penkis ilguosius šautuvus. Juos užsitaikę, kadangi skaičiūmi juos viršijome, perėjome per upę. Tačiau, vos iš jos išlipę, pamatėme dar tris, skubančius paskui pirmuosius. Būdami tiek pat, kiek jų, jautėmės gana drąsiai. Pirmieji susitikę pasveikino mus. Atsakę jiems į pasveikinimą, kai atsigrėžėme atgal, į kitą upės krantą, tenai jau pasirodė kokia dešimtis kitų. Jie lindėjo pakelės krūmuose, dėl to mes jų nepastebėjome.

Paskui susitikome antruosius tris. Jiems kelyje mūsų neužpuolus, pamanėme dėl to, kad dešinėje čia pat buvo jūra, kad prieš mus atviras laukas, tai plėšikams arba progos nebuvo mus užpulti, arba jiems buvo pranešta kokia kliūtis, nes Silvano kalno (Montis Silvani) pilis buvo tikrai už dviejų itališkų mylių. Tačiau mums einant pro atidarytas užėigos duris, staiga iš ten išgriuvo daugiau nei penkiasdešimt plėšikų. Atkišę ilgąsias šaudykles, po kelias įrėmę mums kiekvienam į šonus, privertė grįžti prie užėigos.

Praėję pro paskutinius tris plėšikus, pasijutę saugesni, savo bombardas susidėjome atgal į makštis. Tuojau stvėrė už jų, nulenkę gaidukus, kad neiššautų. Liepė nultipti nuo arklių, atėmė visus kokius kas turėjome ginklus, uždarė užėigos duris. Užėigos viduje jau radome sulaikytų daugiau kaip dvidešimt asmenų, tarp jų ir mano virėją. Mat tie grobikai, laukdami mūsų sulaikę kiekvieną vykstantį iš Peskaros ir į Peskarą, kad niekas nei pirmyn, nei atgal nenuieitų.

KELIONĖ Į JERUZALĘ

M. K. RADVILA NAŠLAITĖLIS

Nr. 75

Vėliau sužinojome, kad mums sekti žvalgai jau buvo pastatyti Vaste, Ortanoje, o paskutiniai – Peskaroje. Buvo ir toliau kas mus stebėjo.

Paskui mūsų paklausė: iš kur ir kur vykstate, kokie mes žmonės, ar nėra tarp mūsų kokio pono. Tada kiekvieną atskirai nusivedė klausinėjo apie pinigus. Visiems visiškai vienodai atsakius, garsiai sušuko: neslėpkite pinigų, priešingai pasiėgus, bus jums taip, kaip su kitais padarėme. Vėl ėmė mus atskirai tardyti. Keturi ar penki, peilius mums į šonus įrėmę, vertė prisipažinti, kiek mes kiekvienas turime pinigų. Pirmiausiai pagriebė mano maišelį. Jame buvo šeši cekchinai ir šiek tiek smulkių. Tyčia buvome padarę, jog kiekvienas turėtume šiek tiek pinigų, kad jie lengviau patikėtų mus esant kelionės draugus ir kiekvieną naudojančius savo lėšomis. Mano maišelis jiems labiausiai patiko, tai jį nusipjovė nuo diržo. Paskui apčiupinėjo mano šonus ir visur kitur. Bet aš vilkėjau medvilnės marškinius, kurių, išlipęs iš laivo, niekur nebuvau nusivilkęs. Juose nerado nė kiek pinigų. Tačiau skubėdami ne viską mano gerai iškratė. Apie tai bus vėliau pasakytą.

Tada pripulė prie Abraomo Dunino (Duninus) ir atėmė iš jo maišelį su vienuolika cekchinų. Jis vilkėjo švarką iš briedžio odos, gerai pamuštą medvilnės audeklu. Taigi kiekvienas iš ten susirinkusių apie aštuoniasdešimties plėšikų, – tik dvidešimt buvo palikę sargyboje, – taip atsidėję jį kratė, taip vartė, kad užsegimų sagas ištraukė, pagaliau ir patį rūbą sudraskė. Po jo griebė Georgijų Kosą. Šis kasdien imdavo iš manęs pinigų dienos išlaidoms, tai jo maišelyje rado trisdešimt cekchinų. Tie jiems gerai pasisekė, bet, rūbus iškratė, daugiau nieko nerado. Pagaliau priejo prie Andriaus Skarulskio. Atėmė iš jo keletą cekchinų

kartu su pinigineis nieko daugiau neužčiupe, paliko.

Tas, kuris atiminėjo iš mūsų pinigus, buvo tarnas vyresniojo, jų viršininko. Anas buvo virtininiuose kambariuose, mums nepasirodė. Šitas žemo ūgio žmogelis buvo tarsi koks ano įgaliotinis.

Priejo prie Aleksandro Italo, kuris būdamas atsargesnis, visus, kiek turėjo, pinigus, – keturiasdešimt ar penkiasdešimt skutatų, – buvo susidėjęs į bombardos parako maišelį ir laikė pasikabinęs ant kaklo. Tasai plėšikas, prityręs tokių gudrybių, tą maišelį numovęs sau užsikabino. Italas, nepažeidamas nuostolio, nuolankiu balsu ėmė dejuoti: „Visus mano pinigus atėmė“. Vykdytojas paklausė: „Kur jie yra?“ – „Parako maišelyje“, – atsakė šis. „Nutilk! – sušuko, – jei nori sveikas su draugais ištrukti!“ Dėl to subarė, kad galėtų nutylėti, tuos iš mūsų atimtus pinigus vėliau dalydamasis su kitais plėšikais. Atsidėjo tuo, kad kitiems nedavė čiupinėti Aleksandro nešulį.

Paskui liepė atidaryti skrynią. Jos viršuje rado du šimtus cekchinų. Tuojau suskaičiavo. Vieno, atrodė trūko, tai norėjo dar kartą suskaičiuoti, bet skubėdami neskaičiavo. Dar pasiėmė smulkių kokius du šimtus skutatų ir kitką, kas ten buvo padėta. Turėjau paausiuotus dailius turkiškus peilius, brangakmenių iš tų kraštų ir dar šį tą iš gyno aukso meniškai dailiai padaryta. Tą viską pagrobė.

Tasai vykdytojas dažnai užlipdavo pas tą savo vyresnįjį, plėšikų vadą, ir ten su juo šnekejojosi. Laiptai buvo toje pat patalpoje.

Jiems ėmus su mumis žiauriau elgtis, nuderaskyti kepure ir rūbus, tasai italas Aleksandras ėmė maldauti, kad jo, dėl Dievo, nenužudytų. Aš jam slapta parodžiau, kad to jų neprasytų ir paaiškinau priežastį: jeigu jie nutarė mus nužudyti, maldavimas nieko nepadės. Jei ne, tai greičiau užmuš tą, kurį pamatys bijant mirties. Bet kai jis sudėjęs rankas vis tiek meldė, tada aš garsiai tariu: „Be reikalo tuo savo aimanavimu juos kvaršini. Jie geri vyrai ir krikščionys, tiktai, patys kentėdami trūkumus, turi iš kur nors paimti gindamiesi nuo vargo. Kam jiems mus užmušti, jei mes niekuo to nenusipelnėme.“

Bus daugiau.

Rekomenduojama nevykti į Vakarų Ukrainą, kur slenka nuodingų dūmų debesys.

Nuodingas debesis Lietuvos nepasieks

Vilnius, liepos 18 d. (BNS) – Baltarusijos aplinkosaugos pareigūnai teigia, kad po fosforą vežusio traukinio avarijos susidaręs degimo produktų debesis pasiekė pietinę Baltarusijos dalį. Specialistai ramina, kad debesis Lietuvos nepasieks.

Priminsime, kad Vakarų Ukrainoje antradienį nuo bėgių nuvažiavo 15 cisternų su fosforu, dalis jų užsidegė. Dėl apsinuodijimo pavojaus iš nelaimės zonos evakuoti daugiau kaip 800 vietos gyventojų, praneša Lietuvos radijas.

Manoma, kad degimo produktais užteršta maždaug 90-ties kvadratinų kilometrų zona. Ukrainos žiniasklaidos duomenimis, cheminėmis medžiagomis gali būti užterštos daugiau kaip dešimt gyvenviečių, kur gyvena apie 11,000 žmonių.

Lietuvos Užsienio reikalų ministerija rekomenduoja laikinai nevykti į Lvovo regioną ir apylinkes, nevartoti šiame regione pagamintų maisto

produktų.

Dėl avarijos vietoje kilusio gaisro, susiformavo nuodingų cheminių medžiagų debesis, kuris juda šiaurės kryptimi per Voluinės regioną.

Visgi specialistai Lietuvoje ramina, sakdami, kad debesis Lietuvą turėtų aplenkti. Meteorologai teigia, kad pučia ne tos krypties vėjas ir per artimiausias dienas jo kryptis keistis neturėtų.

„Baltarusijos specialiosios tarnybos nekelia jokio pavojaus ir neperšpėja savo šalies gyventojų, tad nereikėtų net šnekėti apie chemikalų debesies atslinkimą iki Lietuvos. Juo labiau, kad kol kas cheminės medžiagos nepasiekė ir Baltarusijos sienos“, – teigė Civilinės saugos tarnybos viršininkas Rimas Steponavičius.

Aplinkos sveikatos centro chemijos skyriaus vadovė Valerija Morkūnienė sako, kad geltonasis fosforas yra labai nuodinga medžiaga, per kvėpavimo takus veikianti žmogų.

Pirkti naikintuvų Lietuvai nereikės

Atkelta iš 1 psl.

NATO karinio komiteto pirmininkas generolas Raymond Henault vizito į Taliną metu patvirtino susivienijimo paramą patruliuojant ore, tačiau taip pat teigė, kad Baltijos šalys turi siekti reikiamu momentu būti pajėgios pradėti savarankiškai kontroliuoti savo oro erdvę.

R. Norkus sakė, jog aukšto susivienijimo pareigūno Taline išsakyta pozicija atspindi vykstantį procesą. Ministerijos atstovo teigimu, yra rengiama bendra Baltijos šalių studija, kuri 2011 m. turės būti pristatyta NATO. Ji pristatys Lietuvos, Latvijos ir Estijos galimybes organizuojant bendrą šalių oro erdvės apsaugą po 2011 m.

Įvairių NATO šalių naikintuvai

Baltijos šalių oro erdvę saugo nuo 2004 m. Naikintuvų įgulos Lietuvoje keičiasi kas pusę metų ir bazuojasi Zoknių oro uoste.

Šiuo metu Baltijos šalių oro erdvę saugo prancūzų pilotai su „Mirage 2000“ naikintuvais.

Baltijos šalių karinis komitetas, į kurį įeina Lietuvos, Latvijos ir Estijos gynybos pajėgų vadai, šių metų balandį priėmė kreipimąsi į NATO, prašydami pratęsti NATO Baltijos šalių oro erdvės apsaugos misiją iki 2018 metų.

Nors NATO Baltijos šalims suteikia palaikymą naikintuvų patruliavimo sferoje, oro erdvės stebėjimą ir kontrolę Lietuva, Latvija ir Estija vykdo pačios.

SPORTAS

* Pasaulio jaunių (iki 19 metų) vaikų krepšinio čempionate Serbijoje Lietuvos rinktinė tęs kovą tik dėl 9-12 vietų. Tai paaiškėjo po to, kai trečiadienį aštuntfinalio A grupės rungtynėse Brazilijos krepšininkai 89:77 nugalėjo Kinijos penketuką ir užsitikrino ketvirtą vietą grupėje bei paskutinį kelialapį į ketvirtfinalį.

* Antrąją pergalę iškovojo JAV viešinti Anglijos futbolo vicečempionė Londono „Chelsea“ komanda, antradienį draugiškose

rungtynėse 1:0 (0:0) įveikusi Suvono „Bluewings“ (Pietų Korėja) komandą. Pergalingą įvartį 80-ą minutę įmušė Didier Drogha.

* Trys lietuvių krepšininkai, žaidžiantys Kipro Limasolio AEL komandoje, kreipėsi į skolų išieškojimo bendrovę, siekdami atgauti neišmokamas premijas ir dalį atlyginimų. Rolandas Jarutis, Virginijus Sirvydis ir Kęstutis Šeštokas kaltina komandą nuo praėjusios vasaros nesumokant sutartyse numatytų pinigų.

Karščiausią vasaros dieną paskendo trys žmonės

Vilnius, liepos 18 d. (BNS) – Antradienį, karščiausią šios vasaros dieną, vandens telkiniuose paskendo mažiausiai trys žmonės.

Didelė tragedija vos neįvyko Šakių rajone, Voniškių kaime. Čia Nemuno upėje skendo dvi 13-metės paauglės.

Pasak Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, viena mergaitė išsigelbėjo pati, kitą išgelbėjo Vidaus vandenų direkcijos laivo „Skalvis“ katerio kapitonas.

Ukmergės rajone, Siesikų seniūnijoje esančiame tvenkinyje antra-

dienio rytą buvo rasti dviejų nuskenusių Tulpiakiemio kaimo gyventojų kūnai. Gelbėtojams atvykus į įvykio vietą, vienas skenduolis plūduriavo ant vandens paviršiaus, o kitas buvo rastas ant dugno.

Pavakarę Mažeikių rajone, Šerkšnėnų seniūnijoje esančiame Plinkščių kaimo ežere nuskendo žmogus.

Paiešką vykdžiusi Telšių priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos narų komanda skenduolio neaptiko – gelbėjimo darbus narams teko nutraukti dėl tamsos.

Žemaičių užmojis – pasaulinė šventė

Vilnius, liepos 18 d. (BNS) – Kas ketverius metus ketinama rengti pasaulinę Žemaičių šventę, į kurią turėtų suvažiuoti po visus žemynus išsibarstę žemaičiai.

Pasak dienraščio „Klaipėda“, taip nutarė antradienį į Telšius suvažiavę Žemaitijos miestų ir rajonų valdžios atstovai.

Planuojama, kad pirmasis festivalis turėtų vykti Telšiuose kitąmet ar 2009-aisiais.

Birželių įregistruotos viešosios įstaigos „Žemaičių festivalis“ planuose – įsteigti ordiną, kuriuo būtų apdovanojami iškiliausi Žemaitijos žmonės, taip pat sukurti himną, vėliavą, net festivalio pinigus.

Taip pat būtų rengiami teniso ir futbolo turnyrai, galiūnų rungtynės, baikerių suvažiavimai, dūdų paradas, šventėse grotų dar tik planuojamas įsteigti žemaičių džiazo orkestras.

Kryžių kalne – dilgėlynai

Atkelta iš 1 psl.

paveldo tarnybos vadovės Sigitos Tauterienės teigimu, ruošiamasi padaryti atskirą lentelę, kurioje visi draudimai bus detalai paaiškinti keliomis kalbomis.

Šiaulių rajono savivaldybės Tarybos nutarimu nuspręsta iškabinti kalno lankymo taisykles. Atsižvelgiant į jas ir pastatyti specialūs ženklai. Panašūs draudžiamieji ženklai galioja Kernavėje, Trakuose ir kituose saugomuose kultūros paveldo objektuose.

Pastatyti 9 draudžiamieji ženklai: draudžiama įvažiuoti su dviračiais transporto priemonėmis, negalima vartoti alkoholio, kurti lauža-

viečių, šiuokslinti, triukšmauti ir kiti.

„Pastebėjome, kad kai kurie Kryžių kalno lankytojai vaikšto rūkydami arba šalia kryžių degina žvakutes.

Kad nekiltų gaisrų ir ugnis nesugadintų autentiško kultūros paminklo, pastatėme draudžiantį tai daryti ženklą“, – aiškino Kultūros paveldo tarnybos vadovė.

Vienas iš ženklų draudžia... statyti kryžius. Tačiau jis esą draudžia bet kur statyti didesnius kaip 2 metrų aukščio kryžius, nes paprastai tokiems kryžiams reikalingas pamatas, jam parenkama tinkamiausia vieta. Kitas ženklas draudžia prašyti išmaldos ir elgetauti.

Darbininkai įkaite paėmė įmonės vadovę

Atkelta iš 1 psl.

„Alytaus tekstilė“ gegužę visiškai sustabdė gamybą, dirba tik jos administracijos, apsaugos bei kai kurie kiti darbuotojai.

Alytaus valdžia susirūpino socialine ir ekonomine padėtimi mieste ir tekstilininkams padėti parengė specialų planą. Nuo pirmadienio įmonėje nuolat budi Darbo biržos atstovas, kuris vietoje konsultuoja įmonės darbuotojus.

Tekstilės bendrovė darbuotojams skolinga siekia 900,000 litų, o kitiems kreditoriams – apie 42,2 mln. litų.

Kontrolinis 69,56 proc. Alytaus įmonės akcijų paketas gegužės 18 dieną už pradinę 358,300 litų kainą buvo privatizuotas Vilniaus vertybinių popierių biržoje.

Piketuojuojantis bendrovės „Alytaus tekstilė“ darbuotojai, išgirdę apie įmonei skelbiamą bankrotą, pateko į pačią įmonę ir būriuojasi jos direktorės Algidos Žūkevičienės kabinete.

„Alytaus tekstilės“ vadovė, siekdama apsaugoti nuo įtūžusios minios, iškviatė policiją.

„Situacija buvo tapusi beveik nekontroliuojama. Iš pradžių darbininkų nenorėjo įleisti į įmonę, tačiau vė-

liau sargai praleido. Darbuotojai pasiekė generalinės direktorės kabinetą, su ja kalbasi ir neleidžia jai išeiti“, – sakė Alytaus tekstilininkų profesinės sąjungos pirmininkas Algimantas Bujanauskas.

Pasak jo, A. Žūkevičienė nesutiko nusileisti iš administracijos patalpų ir piketuotojams pati pranešti, kad įmonei nutarta skelbti bankrotą.

Tai, anot A. Bujausko, padarė jis pats.

Įpykę „Alytaus tekstilės“ darbuotojai net nenorėjo vadovei leisti nueiti į tualetą ir leido tai padaryti tik su policijos palyda.

Vis dėlto A. Bujausko teigimu, A. Žūkevičienė „maldaudant ją išleisti į Vilnių tvarkyti reikalų“, „Alytaus tekstilės“ darbuotojai nusileido, ir ji galėjo išvykti į Vilnių.

A. Bujanauskas tvirtina, kad jokio sprendimo dėl darbuotojų atlyginimų išmokėjimo trečiadienį nepriimta. „Jeigu žmonės gaus pažymą, kiek bendrovė jiems skolinga, bandysime areštuoti turtą. Bet čia ilgas procesas, be to, areštus tik tiek, kiek „Alytaus tekstilė“ mums skolinga, o ne visą jos turtą“, – tolimesnius įmonės darbuotojų planus vardijo profsąjungos pirmininkas.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Sudužus lėktuvui žuvo iki 200 žmonių

TAM kompanijos lėktuvus panašus į sudužusįjį.

San Paulas, liepos 18 d. („Reuters“/AFP/BNS) — Intensyviausiai veikiančiame Brazilijos oro uoste antradienį sudužo ir užsiliepsnojo brazilų bendrovės TAM lėktuvus ir žuvo iki 200 žmonių, sakė vienas pareigūnas.

„Ten yra 200“, — sakė San Paulo ugniagesių pulkininkas Manuel Antonio da Silva Araujo, kuris cituojamas dienraščio „Folha de São Paulo“ interneto svetainėje.

Jis sakė, kad niekas iš 176 lėktuvu „Airbus A320“ skridusių žmonių negalėjo likti gyvas. Gelbėtojai pranešė apie dar 25 žuvusius žmones, kurie buvo ne lėktuve. Pranešama, kad gaisro metu jo epicentre temperatūra siekė 1,000 laipsnių pagal Celsijų.

Šalyje tai antroji rimta lėktuvo katastrofa per mažiau nei metus.

TAM, kuri yra didžiausia Brazilijos oro bendrovė, pranešė, kad 3054-uoju reisu iš šalies pietuose esančios Porto Alegrės skridęs lėktuvus, per smarkų liūtį tūpdamas San Paulo Kongonjo oro uoste tapo nevaldomas, nuslydo nuo šlapio tūpimo tako, kirtu judrią gatvę, įsirežė į priešais oro uostą esančius kompanijos pastatus ir užsiliepsnojo.

Prezidentas Luiz Inacio Lula da Silva dėl šios katastrofos šalyje paskelbė trijų dienų gedulą.

„Lėktuvus atsikrėdo sukdamas ir praskrido virš mūsų galvų gatvės žibintų aukštyje. Girdėjome, kaip va-

riklių triukšmas stiprėjo, o lėktuvus prieš mus didėjo. Kai trenkėsi į žemę, jis sprogo, visur išlakstė nuolaužos“, — pasakojo nelaimę matęs Luis Santos.

Į katastrofos vietą suvažiuavo dešimtys greitosios pagalbos automobilių, o televizijos reportažuose buvo matyti lėktuvo uodega, kyšanti iš degančio pastato, ir liepsnas slopinantys ugniagesiai. Gaisras buvo išplitęs ir į gretimą pastatą.

Lėktuvu skrido 170 keleivių ir šeši igulos nariai. Mažiausiai vienas keleivis buvo įtakingas parlamentaras, sakė jo padėjėjas.

„Lėktuvus pasiekęs tūpimo tako pabaigą ėmė didinti greitį ir bandė vėl pakilti, kad išvengtų gatvės, bet įsirežė į pastatą ir sprogo“, — sakė avariją matęs pardavėjas Junior Matos.

Iki trečiadienio ryto gelbėtojai iš gaisro vietos išnešė 53 žmonių palaikus, o dar du žmonės mirė nuvežti į ligoninę.

Tarp tų aukų, kurių žūtis patvirtinta, yra 16 ne lėktuve buvusių žmonių.

„Aplink lėktuvą mačiau maždaug 25 apdegusius kūnus ir žuvusių porą viename automobilyje. Tai buvo siaubinga“, — sakė gydytojas Douglas Ferrari.

Jis pridūrė, kad daugelis neaukštame pastate buvusių žmonių išsoko pro langus.

EUROPA

LONDONAS

NATO šalys Afganistane dislokuotoms tarptautinėms pajėgoms neskiria pakankamai paramos, ir atsirado nerimą keliančių ženklų, kad Talibanas stiprėja, parodė vienas išsamus Didžiosios Britanijos parlamento tyrimas. Ataskaita, kurią parengė Bendruomenių rūmų Gynybos komitetas, išryškino virtualią rūpesčių, pradedant nepakankamu Afganistano policijos bei saugumo pajėgų paruošimu ir baigiant neaiškia politika, kaip išnaikinti didžiulius opijinių aguonų laukus.

VARŠUVA

Prieštaringais pareiškimais garsėjantis Lenkijos europarlamentaras Maciej Giertych Vokietijos kanclerę Angela Merkel palygino su nacių vadovu Adolf Hitler, praneša dienraštis „Zygie Warszawy“. M. Giertych, kurio sūnus Roman Giertych yra šalies vicepremjeras, sakė, jog kaip anksčiau A. Hitler, taip dabar kanclerė siekia, kad Vokietija būtų galingiausia valstybė Europoje. Bet, pasak M. Giertych, Vokietijos vadovė yra kur kas suktesnė už nacių diktatorių, nes nesinaudoja jėgos argumentais ir tarsi daro daug nuolaidų.

JAV

NEW YORK

„Dow Jones“ valdyba pritarė „News Corp“ pateiktam pasiūlymui perimti žiniasklaidos įmonę už 5 mlrd. JAV dolerių, rašo informuotus šaltinius cituojantis JAV verslo dienraštis „The Wall Street Journal“. Valdybai pritarus, paskutinį žodį tars Bancroft šeima, valdanti 64 proc. balso teisę turinčių įmonės akcijų. Manoma, kad šeimos nariai susitiks pirmadienį.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos oro pajėgų vadas trečia-

dienį paneigė, kad du rusų bombonešiai antradienį planavo įskristi į Jungtinės Karalystės oro erdvę, ir sakė, kad tie lėktuvai buvo pakilę mokamajam skrydžiui, nesusijusiam su pastaruoju metu tarp Londono ir Maskvos tvyrančia diplomatine įtampa. Karališkųjų oro pajėgų naikintuvai skubiai pakilo perimti britų oro erdvės link artėjančių bombonešių Tu-95, bet britų Gynybos ministerijos atstovas sakė, kad tie bombonešiai pasuko atgal dar nepriartėję prie Didžiosios Britanijos.

* * *

Rusija trečiadienį pasiūlė rengti naują susitarimą dėl karinių pajėgų Europoje apribojimo, pranešė šalies Gynybos ministerijos aukšto rango pareigūnas. Prezidentas Vladimir Putin šį mėnesį pasirašė dekretą, kuriuo sustabdomas Rusijos dalyvavimas Įprastinės ginkluotės Europoje sutartyje (İGES). Gynybos ministerijos tarptautinių sutarčių valdybos viršininkas generolas leitenantas Jevgenij Buzinski sakė, kad visos šalys turėtų parengti naują Įprastinės ginkluotės Europoje sutartį (İGES) ar patobulinti adaptuotą İGES.

AZIJA

ISLAMABADAS

Pakistano prezidentas Pervez Musharraf trečiadienį atmetė galimybę dėl augančio kovotojų smurto paskelbti šalyje nepaprastąją padėtį, pranešė vienas vyriausybės pareigūnas. „Jis teigė, kad nepaprastoji padėtis nebus skelbiama“, — aukšto rango vyriausybės pareigūnas citavo P. Musharraf žodžius. Šį mėnesį šiaurės vakarinėje Pakistano dalyje per mirtininkų išpuolius ir susišaudymus žuvo daugiau kaip šimtas žmonių, daugiausia policininkų ir karių.

BEIDŽINGAS

Pietvakarių Kinijoje per 16 valandų trukusią audrą su perkūnija, kuri sukėlė didelius potvynius ir su-trikdė kelių, oro bei geležinkelių eismą, žuvo 15 žmonių, trečiadienį pranešė valstybinė žiniasklaida. Cong-čingo municipaliteto centriniuose rajonuose nuo antradienio nakties iki popietės iškrito 266,6 mm kritulių — didžiausias kiekis nuo 1892 metų, kai buvo pradėta fiksuoti duomenys apie kritulius.

Nafta gali brangti iki neregėtų aukštumų

Mindaugas Biliauskas
Alfa.lt

Vienas didžiausių pasaulio investicinių bankų „Goldman Sachs“ paskelbė šurpią prognozę — iki šių metų pabaigos naftos kainos pasaulio rinkose gali šoktelėti net iki 95 dolerių už barelį.

Tiek daug nafta dar nekainavo, kol kas rekordinį kainos lygį juodasis auksas buvo pasiekęs pernai vasarą — tuomet barelis naftos New York biržoje kainavo 76,85 dolerius. Šiandien naftos kaina svyruoja ties 74 dolerių už barelį riba.

Anot „Goldman Sachs“, naftą eksportuojančių valstybių kartelis OPEC išgauna nepakankamą kiekį naftos, kai jos paklausa nuolat kyla.

„Manome, kad labai svarbu, jog Saudo Arabija, Kuveitas ir Jungtiniai

Arabų Emyratai iki vasaros pabaigos padidintų gavybą, nes tai leistų išvengti naftos šulio per 90 JAV dolerių už barelį kartelės šį rudenį“, — teigiama banko ataskaitoje. „Jei OPEC nepakeis gavybos, o žiemos orai bus įprasti, bendros sandėliuojamos naftos atsargos sumažės 150 mln. barelių arba 6,5 proc., o kainos pakils iki 95 JAV dolerių už barelį.“

Didžiausia naftos perdirbimo įmonė Baltijos šalyse „Mažeikių nafta“ kol kas atsargiai reaguoja į tokius analitikų vertinimus. Vis dėlto bendrovės atstovas spaudai Rosvaldas Gorbačiovas prognozavo, kad naftai pabrangus iki 95 dolerių už barelį, degalai mažmeninėje rinkoje gali pabrangti apie 10 proc.

R. Gorbačiovas pastaruoju metu vykstantį brangimą jis aiškina sezoniniais veiksniais.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave **Bridgeview, IL 60455** Tel. 1 708-599-9680

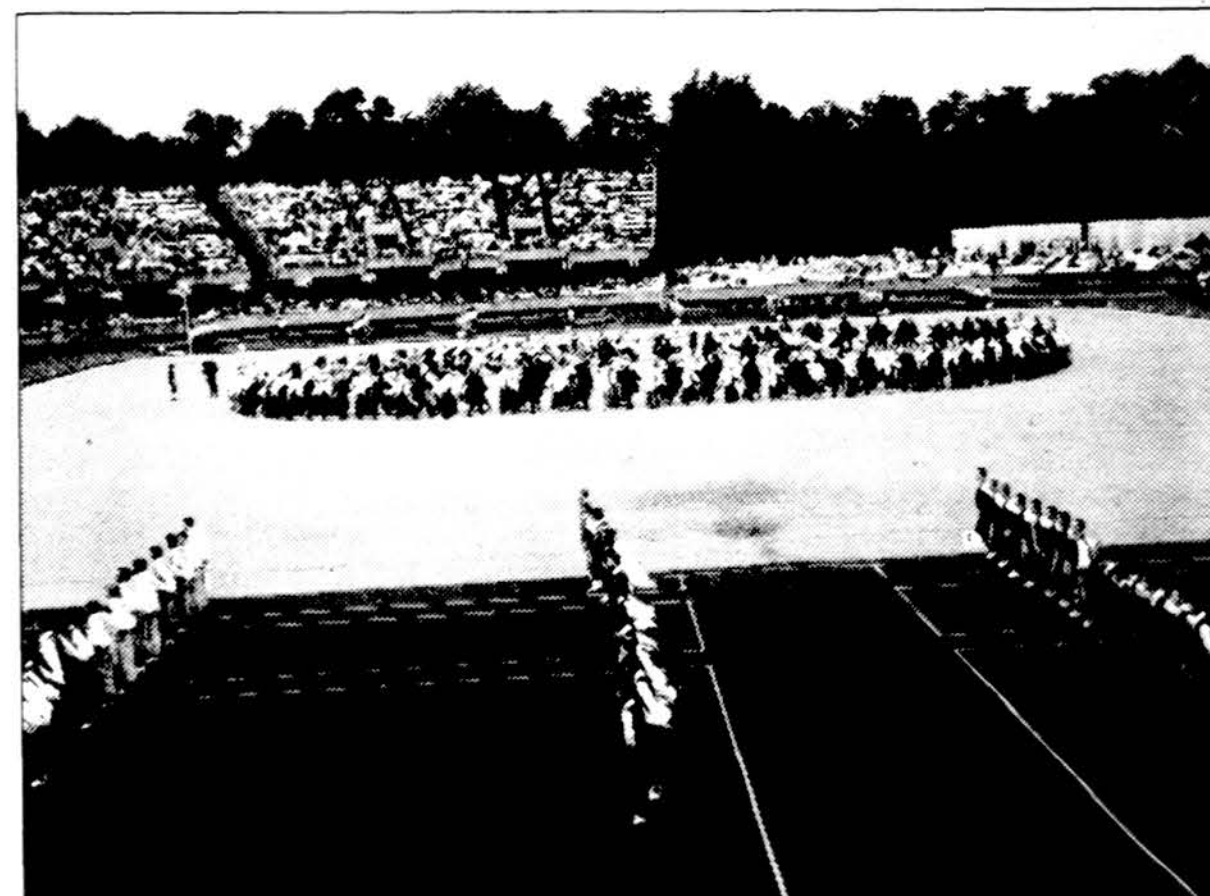
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šokėjai iš Toronto, Canada.

Šokėjai iš Kupiškio, Lietuva.

Ramunės Kubiliūtės nuotraukos

KOKIA LIETUVOS ATEITIS — „JAUNA, LAISVA, PATI SAVĖS VALDOVĖ”

Trys Dainų šventės dienos Lietuvoje

GABRIELIUS ŽEMKALNIS

Lietus nesutrukdė pagrindinių Dainų šventės renginių. Tiesa, Kanklių popietė, turėjusi vykti Vilniaus universiteto Skargos kieme ketvirtadienį buvo perkelta į Šv. Jonų bažnyčią į kurią susirinko tiek žiūrovų, kad nė vienu žmogumi daugiau nebūtų tilpę. Koncerte atskirais ansambliais ar ir visos kartu skambino daugiau nei 600 kanklininkų. Teisingai, kanklininkės, vien moterys ir merginos. Svečiavosi estų ir latvių kanklininkės prie kurių skambančių dainų neretai prisidėdavo ir mūsiškės. Nuostabu!

Paskutinio koncerto kūrinių „Lietuva brangi” klausėmės atsistoję, juk tai okupacinių metų tautos himnas.

Vilniuje gyvenanti 102 metų amžiaus Ona Mikulskienė, buvusi „Čiurlionio” ansamblio kanklininkų vadovė, pirmosios lietuvių dainų šventės 1924 metais dalyvė, atsiuntė sveikinimą, kuris buvo visiems perskaitytas.

Penktadienį, nuo saulėtekio iki saulės nusileidimo, Vilniaus centre — pilių teritorijoje ir Sereikiškių parke, vyko folkloro diena, o vakare — šokių šventė. Šį kartą Kaune, pirmą kartą po daugiau nei pusės amžiaus.

Kaunui pasisekė. Nors kelias dienas vykstant repeticijoms vis lijo ir šokėjai net negalėjo išsidžiovinti batų, pačią šokių šventės dieną nusėjo lyti ir šventė praėjo linksmai ir išpūdingai.

Kernavėje gyvosios archeologijos dienos dėl lietaus tapo tik vienos dienos renginiu. Lietus sutrukdė ir folkloro diena Vilniuje, bet tai neatbaidė daugelio vilniečių ir svečių.

...

Valstybės — Mindaugo karūnavimo diena prasidėjo 10 valandą ryto Prezidentūroje, prezidentui įteikiant valstybinius apdovanojimus už nuopelnus Lietuvai. Aukščiausią apdovanojimą — Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro didįjį kryžių prezidentas skyrė Vytautui Pociūnui, Valstybės saugumo karininkui, tragiškai žuvusiam Baltarusijoje, jam einant tarnybines pareigas. Apdovanotas ir Marcelinas Ignatavičius, 1946 metais išgelbėjęs ir į Lietuvą iš Komi (Sibire) pargabėjęs 80 našlaičiais tremtyje likusius vaikus. Gedimino ordino Riterio kryžiumi apdovanota Nijolė Bražėnaitė-Lukšienė Paronetto. Daugelis žinote, kad Nijolė yra prieš porą metų Melbourn, Australijoje mirusios Vidos Vaitiekūnienės sesuo dvyne, legendinio partizano Juozo Lukšos-Daumanto našlė. Apdovanojimas skirtas „Gydytojai, visuomenininkei, lietuviško sąmoningumo išėivijoje ugdytojai, išipareigojimo nepriklausomai Lietuvos valstybei tradicijų puoselėtojai, jaunimo globėjai ir jo prasmingos veiklos savosios šalies labui skatintojai.”

Šeštadienį, vėl vakarą, lietui

lyjant lipome į Kalnų parką, esantį Trijų kryžių papėdėje, kur pusę dešimtos vakare prasidėjo Ansamblių vakaras. Baiminomės, kad dėl lietaus vakaras po atviru dangumi nevyks, gal nesusirinks žmonės. Kur tau! Ar gali tokie niekai kaip lietus ir vėjas sustabdyti lietuvių nuo dainavimo ir šokių? Į slėnį susirinko turbūt apie 10,000 žiūrovų — tiek yra vietų, na ir virš 1,000 dalyvių.

Tris su puse valandos žavėjomės arenoje skraidančiais tautiniais rūbais pasipuošusiais vaikais, jaunuoliais, vyresniaisiais, liaudies kapelių orkestru, saulės eigos inscenizavimais. Sunku nupasakoti tą grožį ir jausmą matant, kad štai — mūsų Lietuva, dėl kurios kovota ir kovojama, dėl kurios kraujas ir ašaros lieta, mūsų Lietuva, žaliuojančia vasara sužydėjusi.

Koncertui pasibaigus visi dalyviai arenoje ir žiūrovai slėnyje skandavo „Lietuva” — su tikru jausmu, ne vienas su džiaugsmo ašaromis. Į dangų kilo ugnies žvaigždės. Ir vis lijo, lijo, lijo, bet tai niekam nebuvo svarbu.

Renginio metu visi suglaudėme skėčius, tegul lyja ant mūsų galvų, bet nekliudykime vieni kitiems, neužstokime nuostabaus reginio ir pagerbkime vieni kitus švėsdami ne tik valstybės, bet ir tautos šventę.

Paskutinieji Dainų šventės akordai nuskambėjo Vingio parke nesiliaujant lietui — iš tikrųjų, „čia Lietuva, čia lietūs lyja”. Šešiolikos tūkstančių vilniečių ir svečių lietus nesusabdė ateiti ir išklausti tris su puse valandos trukusio koncerto.

Prieš mus — didysis jungtinis choras. Kiek gi ten jų dainavo? Irgi keliolika tūkstančių: nuo mažų vaikų chorų iki jau subrendusių dainininkų chorų, tremtinių, Karo akademijos, chorų iš visų Lietuvos kraštų ir pora tūkstančių muzikantų.

Televizija rodė mažųjų dainininkų kojytes balose, rodė ir jų veidus, dainuojančius su džiaugsmu. Dainuojančius visus jungiančius žodžius: „Tėvyne, tu mano tėvyne, prieglausk mus prie savo širdies”, o toji tėvyne — ten, kur giria žaliuoja, ir ten, kur plaka mano širdis, pratrūkusi koncertui pasibaigus kartu su tūkstančiais širdžių vėl skanduojančią „Lietuva”. Ne tris kartus, o nesuskaičiuojamai daug kartų. Ir kaip tikslu tai buvo skanduoti Vingio parke — juk ten, didžiajame 1988 metų išsilaisvinimo sąjūdžio susirinkime šie žodžiai pradėjo tapti kūnu — Lietuva, mano Lietuva, laisva Lietuva.

Šiandien po pastarųjų trijų dienų, jeigu manęs kas nors paklaustų, kokia yra Lietuvos ateitis, nedvejodamas atsakyčiau Maironio žodžiais: „Jauna, laisva, pati savės valdovė”! Ir niekas niekada jos nebeištrins iš žemėlapių.

Iš radijo pranešimo SBS Australijos radijo laidai lietuvių kalba 2007 m. liepos 9 d.

Iš Lietuvos Vyčių veiklos

Rimo Gedeikos nuotraukoje akimirksnis iš pereitų metų festivalio Frackville, PA.

LIETUVOS VYČIAI RUOŠIASI ŠVĘSTI LIETUVIŲ DIENAS

Lietuvos Vyčių Anthracite 144 kuopa, veikianti St. Clair, Pennsylvania, praneša, kad š. m. rugpjūčio 11-12 d. Schuylkill Shopping Mall-Center Court, Frackville, Pennsylvania, 93 kartą įvyks Lietuvių dienos.

Vyks įvairios pramogos: laimikų traukimai, loterijos, lietuviško meno ir Lietuvos veteranų bei partizanų parodos, bus skausus lietuviško maisto, muzikos pasiklausyti ir pašokti. Dalyvaus ir tautinių šokių ansamblis „Aušrinė“ iš Philadelphia, PA ir „Malūnas“ iš Baltimore, MD. Jaunų vyčių šokių grupė „Gintaras“ iš Mahanoy City parodys visuomenei savo jaunimo pasiekimus.

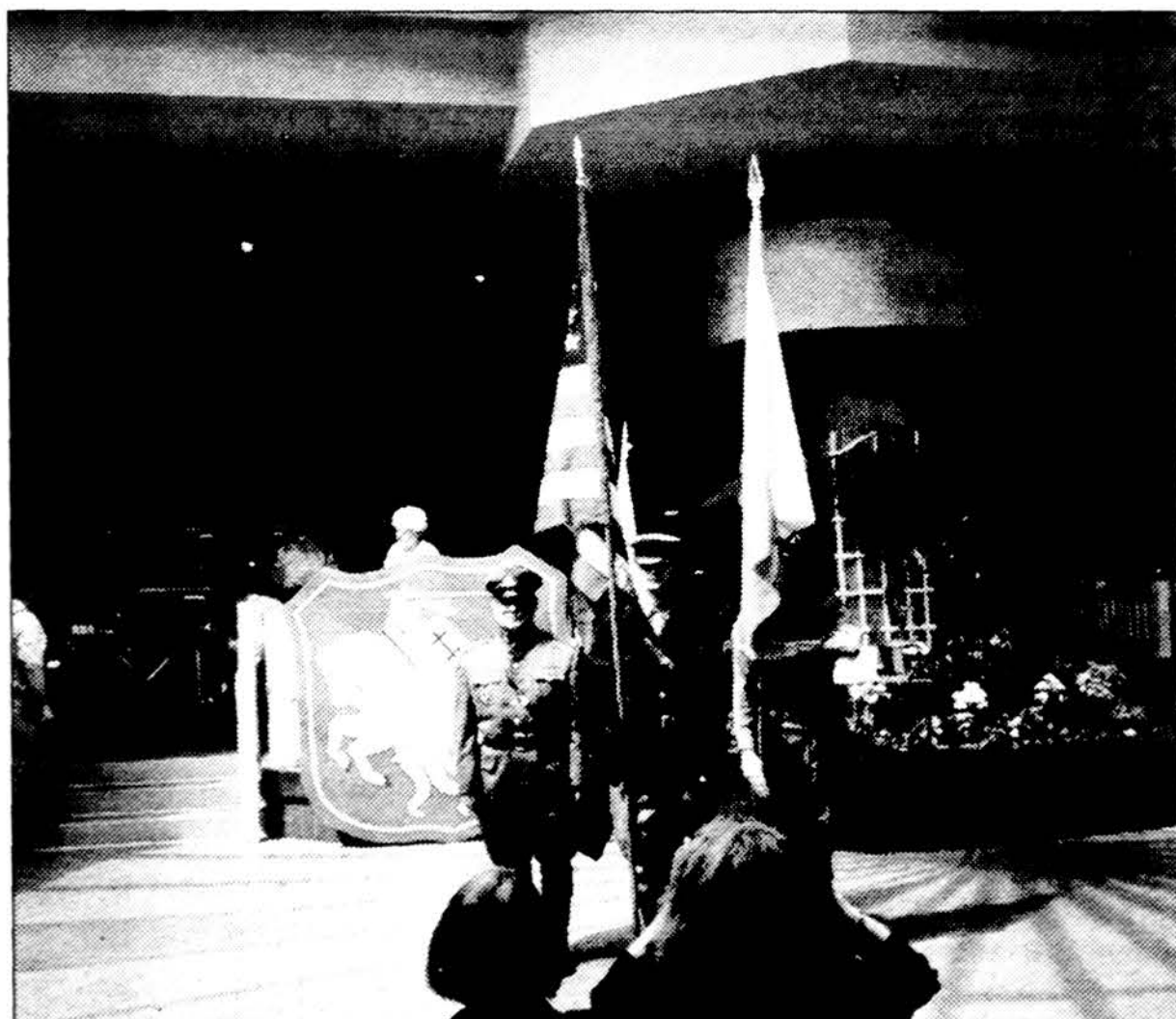
Lietuvių dienos ruošiamos nuo 1914 m. Anksčiau jos buvo ruošiamos Lakewood ir Lakeside parkuose, vėliau Rocky Glen tol, kol tie parkai buvo uždaryti. Dabar Lietuvių dienos

rengiamos Schuylkill Shopping Mall-Center Court parduotuvių centre. Per dvi dienas sulaukiama net kelių tūkstančių lankytojų.

Šio renginio pelnas bus skirtas Popiežinės Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje humanitarinės veiklos fondui. Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į Onutę Klizas-Wargo, tel. (570) 429-0132 arba el. paštu: kliz@ptd.net.

Visuomenė kviečiama gausiai apsilankyti Lietuvos Vyčių ruošiamose 93-ose Lietuvių dienose ir paremti Lietuvos Vyčių veiklą. Visi būsite gražiai, mielai ir draugiškai priimti. Iki pasimatymo!

Onutė Klizas-Wargo
Parengė
Regina Juškaitė-Švobienė

Eugenijos Misevičienės nuotraukoje prieš dvejus metus vykusios Lietuvių dienos.

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
suželdimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Margumynai

Japonai mirksta makaronų voniose

Makaronus dievinantys japonai pasirengę tikrąją to žodžio prasme juose nardyti. Šeštadienį vienas japonų vandens sveikatingumo centras klientams pasiūlė specialias vonias, kuriose plūduriuoja į makaronus panaši druska, virš galvos kabo didžiulė pora lazdelių, o vanduo kvepia pipirais.

„Sakoma, jog pipirų aromatas išvalo protą, sušildo pervargusią širdį ir įkvepia aistros“, – paaiškinama sveikatingumo centro „Hakone Kowakien Yunessun“ pranešime. Centras yra šikūrės Hakonėje, viename iš populiariausių Japonijoje karštųjų versmių kurorte. „Ramen“ rūšies makaronų mylėtojai, vilkintys maudymosi kostiumais, „virsta“ sriubos sudedamosiomis dalimis šokdami į tris dubens formos vonias po makaroniškoms dekoracijoms.

„Klientai iš pradžių kiek sutrinka, tačiau manau, kad jiems patinka, nes karštas vanduo skaniai kvepia pipirais“, – sakė centro darbuotojas Yusuke Sato, pildamas į makaronus panašią vonios druską.

„Hakone Kowakien Yunessun“ siūlo įvairių neįprastų vonių, tarp kurių – ir vyno bei kavos vonios. Klientai gali rinktis netgi kario troškinį primenančią vonią. „Noriu savo idėjomis stebinti žmones“, – sakė Y. Sato.

Pagal BNS

Per kovą su buliumi rimtai sužeistas ispanų matadoras

Sekmadienį buvo sužalotas 50 metų Luis Francisco Espla per kovą su buliumi pietvakarių Prancūzijos Serė mieste. Prancūzijos Pirėnų kalnuose esančiame Serė mieste devintą kartą kovojusiam L. F. Espla bulius dūrė į gerklę ir veidą, nurodė vienas AFP žurnalistas. L. F. Espla po virtinės puikių pasirodymų Prancūzijoje ir Ispanijoje buvo užsitarnavęs gero matadoro vardą.

Pagal BNS

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

**Mano laikraštis
Kasdieninis
Nuolatinis
DRAUGAS**

Tel. 773-585-9500 • www.draugas.org

NEKILNOJAMASIS TURTAS

VIDA M. SAKEVICIUS
Real Estate Consultant
Nekilnojamojo turto
pirkimas, pardavimas
708-889-2148

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukse S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

...ĮVAIRŲ...

Dovanoju gražią, geros
veislės, protingą katytę.
Tel. 773-436-1257,
Danutė

**Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500**

PARODOS KATALOGAS JAU ČIKAGOJE

LAIMA APANAVIČIENĖ

„Išėjimo kelias“. Parodos katalogas, UAB „Sapnų sala“, 2007 m. Tiražas 500 egz.

Čiurlionio galerijos, Inc. valdybos pirmininkas Leonas Maskaliūnas 2004 metais viešėdamas Lietuvoje su Lietuvos dailės muziejumi nutarė skelbti Miko J. Šileikio (1893–1987) ir Teofilio Petraičio (1896–1978) premijų konkursų ciklą. Penkias šio ciklo parodas 2005–2009 metais pakaitomis rengti Vilniuje ir Lemont. 2006 m. lapkričio 5–26 dienomis Čiurlionio galerija, Inc. (Lemont, IL), Lietuvos dailės muziejus (Lemont,

IL) ir Lietuvos dailės muziejus surengė dailininkų premijų dailės kūrinių konkursą „Išėjimo kelias“, kuris buvo antrasis iš numatyto ciklo. Dalyvauti konkurse buvo kviečiami visi lietuvių kilmės dailininkai, gyvenantys ne Lietuvoje. Į kvietimą atsiliepė 31 dailininkas. Konkursui buvo pateikti 69 darbai, kuriuos vertino ir premijas autoriams skyrė komisija: Valentinas Ramonis (pirmininkas), Viktorija Kašubaitė-Matanga, Danas Lapkus, Magdalena B. Stankūnienė. Šią parodą aplankė gausus būrys žiūrovų, o premijos laimėtojų buvo įteiktos suruoštoje Premijų įteikimo šventėje.

Apie tai mes jau rašėme spaudoje, o štai dabar iš Lietuvos atkeliavo šiai šventei skirtas katalogas, kurį ir noriu pristatyti mūsų skaitytojams.

Katalogas tokio pat dydžio, kaip ir pirmosios parodos (taip buvo nutarta organizatorių). Jį išleido Čiurlionio dailės galerija, Inc. ir Lietuvos dailės muziejus.

Pirmajame puslapyje surašyti M. J. Šileikio (Juozas Mielulis – I; Ramojus Mozoliauskas – II; Danguolė Šeputytė-Jurgaitienė – III) ir T. Petraičio (Giedrė Žumbakienė – I; Liucija J. Kryževičienė-Hutcheon – II; Rimgailė Jonynaitė-Zotovienė – III) premijų laureatai ir vietos, kurias jie laimėjo. Komisija nutarė skirti ir specialias premijas, tad kataloge skelbiamos ir tų laureatų pavardės (Zita Sodeika; Ada Sutkuvienė; Vidas Zimkus).

Katalogo pradžioje Čiurlionio galerijos, Inc. valdybos pirmininko L. Maskaliūno ir Lietuvos dailės muziejaus Romualdo Budrio išanginiai žodžiai. Toliau – trumpos šių premijų steigėjų biografijos.

Kataloge skaitytojas pamatys visų konkurse dalyvavusių dailininkų darbų spalvotas nuotraukas. Taip pat galėsite sužinoti, koks dailininkas kiek darbų buvo pateikęs parodai, pasiskaityti autorių biografijas.

Knygos pabaigoje – santrauka anglų kalba.

Katalogo viršelį puošia M. J. Šileikio III premijos laimėtojos Danguolės Šeputytės-Jurgaitienės darbas „Toliau visko“, 1997 m.

Reikia padėkoti Radvilų rūmų kuratorei, leidinio sudarytojai Julijai Mušinskienei už idėją triušą. Katalogas paruoštas išsamiai, nufotografuoti visų autorių darbai. Tai graži dovana kiekvienam dalyvavusiam konkurse. Vienintelio gaila – beveik visi konkurso dalyviai iš JAV. Radau tik vieną dailininką iš Kanados – Gintaro Rėpečkos – pavardę. Juk tiek Europoje, tiek Australijoje, tiek Pietų Amerikoje yra dirbančių lietuvių dailininkų. Gal tiesiog reikėtų daugiau informacijos pasiųsti ir į kitus kraštus?! Tada, mano ma-

nymu, ir konkurso lygis pakiltų.

Kaip pranešė Čiurlionio galerijos Inc. valdybos pirmininkas L. Maskaliūnas, kiekvienas konkurso dalyvis leidinį gaus nemokamai (katalogo leidybą finansavo Čiurlionio galerija, Inc.), o mes, dailės mylėtojai, lauksime trečios šio ciklo parodos, kurios atidarymas numatytas Vilniuje š. m. spalio 11 d. ir, žinoma, lauksime ir ateinančios parodos katalogo.

Ona Čepelė „Išėjimo“, 2006 m.

„Kurk Lietuvoje! Tu mums reikalingas vasaros meno akademijoje ‘Art Baltica – Panevėžys 2007–2013’“

Ilgametę koncertinę patirtį turinti, kultūros vadybos daigus Lietuvos kultūros politikoje sėjanti viešoji įstaiga „Kultūros artelė“ nuo 2007 m. liepos 20 d. iki 31 d. pradeda naują edukacinį-socialinį ir kultūrinio turizmo projektą vasaros meno akademiją „Art Baltica – Panevėžys 2007“. Specialiai vasaros akademijai suburtą jaunimo simfoninį orkestrą globoja Lietuvos muzikos ir teatro akademija. Projekte dalyvauja emigracijos išvengęs kūrybingas jaunimas, muzikos mokyklų auklėtiniai ir absolventai, silpnaregiai ir neregai, taktinės grafikos kūrėjai, saviraiškos ieškantys jaunieji menininkai, tarptautinį ir nacionalinį pripažinimą pelnę Lietuvos pedagogai. Džiugu, kad, bene, pirmą kartą Lietuvoje yra sukvietas didelis būrys specialistų, ugdančių profesionalų atlikėjų. Tai kineziterapeutas E. Tutkus, gydytoja psichoterapeutė ir meno terapijos specialistė N. G. Midttun, sceninio įvaizdžio kūrėjos: grožio emisijos „Alonž“ vadovė J. Sargautytė, „Maybelline“ kosmetikos konsultantės ir grimoatoria L. Kreivytė, aktorinio meistriškumo ir sceninio judesio specialistė, docentė A. Adomaitytė, jogos centro „Shambu“ instruktoriai, projekto „Siekiau būti kaip jie...“ garbės svečiai.

„Atkakliai siekiame, kad šis projektas būtų įgyvendintas su mūsų užsienio partneriais iš Latvijos, Estijos, Suomijos, Švedijos, Prancūzijos ir Olandijos, tačiau dėl nelygiavertės konkurencijos ir įsišaknijusių finansinių tradicijų, skirstant lėšas biudžetinėms įstaigoms ir nevyriausybinėms organizacijoms, tai padaryti pa-

vyks tik įgyvendinus pirmuosius projektus ir vien su draugų, bičiulių ir šventos dvasios pagalba“, – šypstelėję kantri, žemaitiško užsispyrimo ir optimizmo nestokojanti projekto autorė, Vilniuje gyvenanti ir dirbanti panevėžietė O. Abromavičiūtė.

Statistika tokia, – iki 2008 metų prognozuojama 150,000 emigruojančių lietuvių banga, tačiau šio projekto aktyvumas ir edukacinių disciplinų patrauklumas neturėtų leisti papildyti emigruojančiųjų sąrašo. Tikime, kad tik susibūrę visi drauge padarysime tai, ką galime geriausio Lietuvai ir čia likusiems žmonėms. Skeptikai netikėjo, kad š. m. kovo mėnesį išplatintas pranešimas spaudai susilauks puikaus rezultato. Chorvedys, vasaros meno akademijos „Art Baltica“ simfoninio orkestro iniciatorius, puikus pedagogas ir dirigentas Laurynas Vakarė Lopas po kelių išbandymų, pagaliau turės galimybę realizuoti seniai puoselėjamą viltį – suburti būsimąjį akademinį jaunimą, ruošti juos studijoms Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje bei sudaryti sąlygas pripažinimą pelnusiems Lietuvos pedagogams vasaros metu su būsimais ir esamais studentais bendrauti neformalioje aplinkoje. Ilgametę pedagoginę patirtį turintis L. V. Lopas užpildys naują spragą nacionalinėje edukacinėje programoje. Kalbame apie grojimo simfoniniame orkestre įgūdžių formavimą ir naujų kandidatų, galinčių studijuoti LMTA, paieškas. Džiaugiamės galėdami pristatyti jaunimui garbingus pedagogus T. Adomavičių, S. Auglį, prof. J. Rimą.

Organizatoriai džiaugiasi, kad šiuo projektu itin susidomėjo Panevėžio bendruomenė, regionų pedagogai, Lietuvos jaunimas ir po pasaulį išsibarstę lietuviai, kurie ketina dalyvauti kitų metų programoje. „Intuicija neapvylė, o sukaupta profesionalaus atlikėjo patirtis, daugiau nei tryliką metų dainuojant profesionaliame Vilniaus miesto savivaldybės chore „Jauna Muzika“, šiandien bus itin reikalinga ugdamas jaunos kartos profesionalų atlikėjų ir puoselėjant pagarbą Lietuvos pedagogams“, – teigė Odeta.

Projekto dalyvių parengtos muzikinės programos, regėjimo negalia turinčio jaunimo sukurti taktinės grafikos, gipso bei tapybos darbai, lėlės ir vabzdžiai, sukurti itin reta juvelyrinė technika, bus pristatomos „Europos menų ir parkų festivalyje“. Kūrybinių dirbtuvių meno vadovės – menotyrininkė, VDA doktorantė D. Raudonienė ir profesinės raidos centro lektorė, pasaulinės lėlininkų asociacijos UNIMA narė M. Dž. Ubarienė.

Projekto pagrindiniai rėmėjai yra „Yanos International Foundation“ (Nyderlandai), LKSKS „Nemunas“, UAB „Indis“. Rėmėjai – UAB „Stai-pa“, LR Kultūros ministerija, Kultūros ir sporto rėmimo fondas, Vilniaus m. savivaldybė, Internetinė prekyba maisto papildais www.vikingomega3.lt, UAB „Niekio rimta“, visas būrys partnerių ir informacinių rėmėjų.

NUMATOMA PROGRAMA:

2007 m. liepos 28 d.

Panevėžys, Senvagė, 12.00 – 4 val. p.p.

„Triatlonininko Vidmanto Urbono belaukiant...“

Kūrybinės dirbtuvės ir staigmenos sporto ir muzikos mylėtojams.

2007 m. liepos 29 d.

Anykščiai, miesto parke prie Laisvės paminklo, 1 val. p. p.

2007 m. liepos 30 d.

Vilnius, Lietuvos muzikos, teatro ir kino muziejus kiemelis, 6 val. v.

2007 m. liepos 31 d.

Mončiškės (Palanga, Miško takas 4a, Klaipėdos raj.).

Moksleivių vasaros Rytų kovos meno karate Kyokushin stovykla „Raganė“, 1:30 val. p. p.

Klaipėda, Koncertų salė (Šiaulių g. 36), 6 val. v.

Dirigentas – Laurynas Vakarė Lopas

Vasaros meno akademijos „Art Baltica“ jaunimo simfoninio orkestro edukacinėje programoje skambės J. Andrejevo, J. Haydn, G. F. Malipier, H. Henkemans, P. Dikčiaus, J. Brahms kūriniai.

Dėmesio! Įėjimas į renginius nemokamas, tačiau renkamos aukos bus skirtos profesionaliam projektų įgyvendinimui ir administravimui.

Norint daugiau informacijos kreiptis į Odetą Abromavičiūtę, VšĮ „Kultūros artelė“ direktorę.

Mobil. tel. 8 ~ 659 69 211; tel. (8 ~ 5) 234 80 95

El. p. info@CultureArtFact.org arba CultureArtFact@gmail.com

www.CultureArtFact.org

Mūsų stalui

Ir sriuba gali gaivinti per karščius

Kai karšta, nesinori nei dirbti, nei į lauką išeiti, nei valgyti. Tačiau valgyti reikia. Todėl ir sukame galvas, ką paruošti pietums, nes vien nuo minties apie karštų barščių lėkštę pykina. Tad reikia galvoti, ką gi tokio vėsiaus pasigaminti per tokius pragariškus karščius...

Tradiciniai lietuviški šaltibarščiai, žinoma, puiki išeitis, tačiau jų juk kasdien taip pat nesrėbsi. To ir nereikia daryti, nes šaltų sriubų yra daugybė ir apsiriboti kuria nors viena tikrai neverta.

Kenčiantys nuo karščių ispanai sugalvojo šaltą pomidorų sriubą gaspačio, kuriai pasigaminti reikia pomidorų, pipirų, agurkų, česnakų, alyvuogių aliejaus ir acto. Ji dažniausiai patiekama su aštriais prieskoniais. Švelnus jos variantas taip pat tapo populiarius.

Rusų bei baltarusių šalta sriuba tradiciškai gaminama iš giros. Šiai sriubai taip pat reikia įvairių daržovių — agurkų, svogūnų, virtų bulvių, griežčių, morkų. Kartais į ją dedama mėsos, žuvies ar grybų. Ji dažnai patiekama su padažu, kuriam reikia grietinės, garstyčių, krienų ir prieskoninių žalumynų (krapų, petražolių, salierų, česnako laiškų). Ją ruošiant reikia žiūrėti, jog skysčio ir kietų šviežių jos dalių skoniai derėtų, kad nė vienas iš komponentų neišsiskirtų. Ši sriuba privalo būti labai šalta. Be to, norintis pasigaminti šaltos sriubos iš giros reikėtų žinoti, jog gira turėtų būti naminė, piršta paruošus netinka.

Dar vienas šaltų sriubų variantas — vadinamieji žalieji barščiai. Galima išvirti tirštą, saldžiarūgštę, burokėlių sriubą (tik be mėsos), įdėti smulkintų ledo gabaliukų ir kiaušinio puselę. Skoniui pagerinti galima įdėti grietinės arba sriubą skiesti kefyru. Tikis ir agurkai, ridikėliai, žalumynai. Tokią pat šaltą sriubą galima išvirti ir iš rūgštynių.

Dar vienas variantas, ypač patinkantis vaikams — saldžiosios sriubos.

Ridikėlių šaltibarščiai

10 ridikėlių,
2 oz (50 g) svogūnų,
3 stiklinės kefyro,
druskos,
krapų.

Ridikėlius sutarkuokite. Svogūnų laiškus ir krapus smulkiai supjaustykite. Viską sudėkite į išplaktą kefyra, įberkite druskos. Valgykite su karštomis bulvėmis.

Šalta rūgštynių sriuba

17.64 oz rūgštynių be stiebelių,
1 vidutinis smulkiai supjaustytas svogūnas,
6 su puse puodelio daržovių sultinio,
1-2 šaukštai cukraus,
4 šaukštai citrinos sulčių,
2 kiaušiniai,
pusė puodelio grietinės,
druskos,
3-4 smulkiai supjaustytų žalių svogūnų laiškų.

Smulkiai supjaustykite rūgštynes ir svogūną ir sudėkite į didelį puodą su sultiniu. Pavirkite 10-15 min., įberkite cukraus, įpilkite pusę citrinos sulčių ir maišydami virkite

10-15 min. Dubenėlyje suplakite kiaušinius ir sumaišykite su grietine, po to įpilkite karštos sriubos ir maišykite, kol susidarys vientisa masė. Lėtai pilkite kiaušinio mišinį į sriubą nuolat maišydami. Pavirkite dar kelias sekundes ant silpnos ugnies, kol sriuba sutirštės. Pasūdykite ir supilkite likusias citrinos sultis. Palikite pastovėti mažiausiai 2 valandas, kad sriuba atvėstų. Gatavą sriubą užbarstykite supjaustytomis laiškiniomis svogūnais.

Gaspačio

0.5 lb (250 g) pomidorų,
1 šviežias agurkas,
1 ridikas,
1 svogūnas,
druskos,
pipirų,
1 šaukštas smulkiai sukapotų petražolių,
2 šaukštai krapų,
3 šaukštai augalinio aliejaus,
1 šaukštas acto,
1-2 kietai virti kiaušiniai.

Pomidorus, ridiką, agurką ir svogūną smulkiai supjaustykite ir išmaišykite, pasūdykite, įdėkite pipirų, žalumynų, acto ir augalinio aliejaus, sudėkite supjaustytus virtus kiaušinius.

Ruginės duonos gira

3 džiovintos duonos riekelės,
507.21 oz (15 l) virinto vandens,
2 šaukštai medaus,
2 šaukštai džiovintų mielių,
1 šaukštelis kvietinių miltų,
15-20 razinų.

Išdžiovintas duonos riekelės (galima stipriai pakepinti) užpilkite verdančiu vandeniu ir gerai uždenkite dangčiu. Kai ataus, nukoškite, įdėkite medaus, gerai išmaišykite, po to įdėkite išmaišytų su kvietiniais miltais mielių. Išmaišę supilstykite į butelius ir 12 val, palaikykite šiltai. Kitą dieną girą nukoškite ir į kiekvieną butelį įdėkite po 2 razinas, sandariai uždarykite ir pastatykite šaltai. Po 2 dienų galima vartoti.

Naminė giros sriuba

0.4-0.5 lb (200-250 g) virtos dešros,
2-3 švieži agurkai,
5-6 virtos su lupenomis bulvės,
0.3-0.5 lb (150-250 g) (kas mėgsta) ridikėlių,
3-4 kietai virti kiaušiniai,
raudonosios paprikos,
pusė žaliosios paprikos,
žalių laiškinių svogūnų,
krapų,
3-4 šaukštai majonezo,
šeši su puse puodelio giros arba išrūgų,
pieno pagal skonį (jeigu gaminama su išrūgomis),
1-2 šaukštai garstyčių (ne sausų!),
cukraus, druskos.

Visus produktus, išskyrus kiaušinius (juos sutarkuokite stambia trintuve), smulkiai supjaustykite kubeliais, pasūdykite, įdėkite majonezo, smulkiai supjaustytų krapų, žalių svogūnų, garstyčių, įpilkite giros arba išrūgų, pasaldinkite, viską išmaišykite ir pastatykite į šaldytuvą.

„Savaitė“

A † A
**ELENA
NELSIENĖ
(ŠATINSKAITE)**
1910-2007

Elena Nelsienė staiga mirė 2007 m. birželio 19 d. Fullerton (Los Angeles) CA, sulaukusi 97 metų amžiaus.

Elena gimė 1910 m. birželio 2 d. Gringalių kaime, Krekenavos valsčiuje, Panevėžio apskrityje Jadvygos ir Vincento Šatinskių šeimoje. Jos tėvas buvo išvykęs uždariauti į Ameriką, o sugrįžęs po 9 metų įsigijo nemažai žemės ir pradėjo sėkmingai ūkininkauti. Šeimoje be Elenos dar buvo 4 vaikai (2 seserys ir 2 broliai), kurie šiuo metu jau yra mirę. Sesuo Julija, ilgą laiką gyvenusi Čikagoje, grįžo į Lietuvą, kur mirė 2006 m. rugsėjo 2 d. 1930 metais Elena ištekėjo už savo kraštiečio Aleksandro Nelsa, su kuriuo susilaukė 3 vaikų (Romo, Reginos ir Edmundo). Laimingas buvo Elenos gyvenimas Lietuvoje — Nelsai gyveno labai sutartinai. Deja, sovietų okupacija viską sujaukė ir privertė Nelsus palikti savo mielą gimtinę ir su menka manta bei vaikais, kurių jauniausiam buvo 2 metukai, 1944 metais pasitraukti į Vokietiją. Pabėgėlių stovyklose Unterlenningene ir Schwabish Gmunde jie gyveno 5 metus. 1949 metais persikėlė į Omaha, Nebraska. Sunki buvo Nelsų gyvenimo svetur pradžia, bet tikėjimas į Dievą, tvirtas Nelsų charakteris, santarvė šeimoje, darbštumas ir sąžiningumas, sudarė sąlygas šeimai tvirtai atsistoti ant kojų bei išauginti vaikus dorais ir tvarkingais lietuviais. 1967 metais Elena ir Aleksandras Nelsai, dukra Regina su vyru Juliumi Radu ir vaikais, persikėlė gyventi į Fullerton, CA, kur jau dirbo ir gyveno sūnus Romas su žmona Angele (Barkauskaite) ir dukromis Audra, Renata ir Inga. Jauniausias sūnus Edmundas dideliu tėvų džiaugsmui grįžęs iš Vietnamo karo, baigė universitetą, vedė Virgiliją Mocketę ir persikėlė gyventi arti tėvų. Elenos gyvenimas vėl tekėjo ramia vaga — vaikai buvo netoli jos. Čia Elena 1990 metais palaidojo vyrą Aleksandrą ir pati gyveno iki mirties labai gražiai globojama savo vaikų Romo, Reginos, Edmundo, marčių Angelės ir Virgilijos. Deja, abu žentai mirė anksčiau Elenos — Julius Radas 1974 m. ir Jim Tack 2006 m. Dažnai aplankydavo močiutę anūkai, gyvenantieji ne per toliausiai: Raimundas ir Edmundas Radai, Audra Narbutienė, Inga Rugienienė, Edvardas Nelsas ir Andrea Crowder. Anūkės Sandra Zottoli ir Renata Paulienė su šeimomis, gyvenančios kitose valstijose, atvykusios pas savo tėvus, visada aplankydavo močiutę, suteikdamos jai didelio džiaugsmo. Elena iki gyvenimo pabaigos džiaugėsi anūkais, kurių turėjo 8, proanūkais — 17 bei 1 propoanūke.

Visą gyvenimą Elena buvo dora, tikinti, darbšti, šeimą mylinti moteris ir iki pat mirties uoli „Draugo“ skaitytoja.

Nelsų ir Radų šeimos, jos anūkų ir anūkių šeimos liūdi netekę motinos, anytos, močiutės, prosenėlės ir proprosenėlės.

Tegul jai bus lengva Kalifornijos žemė, kuri priglaudė Nelsų šeimą, kurioje ji laimingai gyveno ir privačių laidotuvių metu 2007 m. birželio 23 d. atgulė amžino poilsio prie savo vyro. Artimieji tariame: „Lauk mūsų, susitiksime tobulesniame gyvenime“, o dabar nubrauksime ašarą atmindami ir mintyse kartodami „... o motinėle, jau seklytėlė tuščia...“

Vaikai, marčios ir anūkai dėkoja artimiems žmonėms, dalyvavusiems palydint Eleną į amžino poilsio vietą, atsiuntusiems užuojautas ir ypač užprašiusiems šv. Mišias.

Kraštiečiai, lietuvė Marytė Janulevičienė

A † A LUCAS HAGAN

taip netikėtai palikus šį pasaulį, reiškiamo širdingiausią užuojautą motinai Daliai Lapatinskaitei-Hagan ir seneliui Vytautui Lapatinskui.

Arūnas ir Irena Draugeliai
Virgis ir Roma Norkai
Bronius ir Aldona Maciukevičiai
Birutė Lintakienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆Skelbiant žinutę apie N. Gaškaitės knygos „Pasipriešinimo istorija 1944–1953 metai“ sutiktuves, ne dėl redakcijos kaltės įsivėlė klaida. Turi būti knyga išleista 7,000 egz. tiražu (buvo parašyta, kad leidimui skirta 70,000 dol.).

◆ALRK Moterų sąjungos 3 kuopa liepos 21 d., šeštadienį, 1 val. p. p. „Seklyčioje“ rengia pietus, kurių metu pabendrausime ir atsisveikinsime su kun. Arvydu Žygu. Kviečiame visus – nares ir svečius, kurie nori dalyvauti renginyje, užsisakyti vietas iki liepos 15 d. tel. 773-582-7452 (A. Leščinskienė) arba 773-434-6685 (A. Lawler).

◆Santaros–Šviesos 54-ame suvažiavime rugsėjo 7 d., penktadienį, rytinės programos metu PLB Lituanistikos katedros Iliojaus universitete Čikagoje doktorantė Aurelija Tamošiūnaitė skaitys paskaitą „Robinzonas Kruzas pagal Daukantą“.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

NERINGOS STOVYKLOS NAUJIENOS

Jei užregistravote vaikus į stovyklą, kuri vyks anglų kalba, primename, kad kuo skubiau atsiųstumėte mokėstį ir sveikatos informaciją adresu: Neringa, 147 Neringa Rd., Brattleboro, VT 05301.

VASAROS STOVYKLOS: Yra dar vietų vaikų stovyklose (stovykla vyks anglų kalba). Kviečiame tėvelius kuo greičiau apsilankyti tinklalapyje www.neringa.org ir užregistruoti savo vaikus. Informaciją apie stovyklą „Meno8Dienos“ taip pat galima rasti Neringos tinklalapyje.

IEŠKOME DARBUOTOJŲ: Ieškome žmogaus, kuris sutiktų valyti stovyklos patalpas liepos 28 – rugpjūčio 4 dienomis. Kreiptis į stovyklos vedėją Vidą Strazdienę tel. 978-582-5592 arba vida@neringa.org

PUTNAM ŠVENTĖ: Liepos 22 d. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyne (Immaculate Conception Convent, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT 06260) vyks lietuvių šventė, kuri prasidės šv. Mišiomis 11 val. r. Po Mišių – Neringos stovyklautojų pasirodymas.

MOKYTOJŲ KURSAI IR POILSIS NERINGOJE: Labor Day savaitgalį JAV LB Švietimo taryba Neringos stovykloje organizuoja mokytojų kursus. Tuo pat metu siūlome poilsį šeimoms. Daugiau informacijos rasite <http://www.svietimotaryba.org/seminar.html> arba <http://www.svietimotaryba.org/shortcourseneringa.html>

Nuotrauka konkursui

Šokėjai.

Virgos Rimeikienės nuotr.

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

www.draugas.org

Naujas klebonas Šv. Antano parapijos bažnyčioje

1910–slais senųjų ateivių iš Lietuvos įsteigtoje Šv. Antano parapijos (Cicero) bažnyčioje, kuri netrukus minės savo gyvavimo šimtmetį, savo pareigas pradėjo eiti naujas klebonas – Meksikoje gimęs dvasiškis, kun. Sergio Solls. Naujasis klebonas jau aplankė ir Cicero lietuvius, kurie kas sekmadienį po lietuviškų pamaldų susirenka pabendravimui.

Naujasis klebonas S. Solls lietuvių „kavutės“ susibūrimuose kalbasi su Šv. Antano parapijos nare Roma Kupriene.

Edvardo Šulaičio nuotr.

Ar žinote, kad...

Turbūt ne vienas esate buvęs Millennium Park, bet ar žinote, kad...

... parke esanti fontaną „The Crown Fountain“ sukūrė ispanų menininkas Jaume Plensa kartu su Čikagos architektais iš „Krueck & Sexton“ kompanijos.

... kiekvienos fontano kolonos aukštis – 50 pėdų.

... fontano „veidui“ sukurti buvo nufotografuoti 1,000 čikagiečių veidai, kurie fontano paviršiuje keičiasi kas 4-5 minutes.

... fontano kolonos padarytos iš 22,000 stiklinių blokelių, kurių kiekvienas sveria po 10 svarų.

... fontanų sistemoje cirkuliuoja 140,000 galonų vandens.

... garsiąją skulptūrą „Cloud Gate“, žmonių vadinamą tiesiog „pupele“, sukūrė Didžiosios Britanijos menininkas Anish Kapoor.

...skulptūra padaryta iš 168 suvirintų plieno plokščių. Kiekvienos plokštės storis – 1/4 colio.

... darbininkai plokštes poliruoti, šlifuoti pradėjo 2005 sausį. Šis darbas buvo baigtas 2006 metų pavasarį.

... „pupelės“ ilgis – 66 pėdos, aukštis – 33. Skulptūros „vartų“ aukštis – 12 pėdų.

...sveria skulptūra 110 tonų.

„Draugo“ knygynėlyje

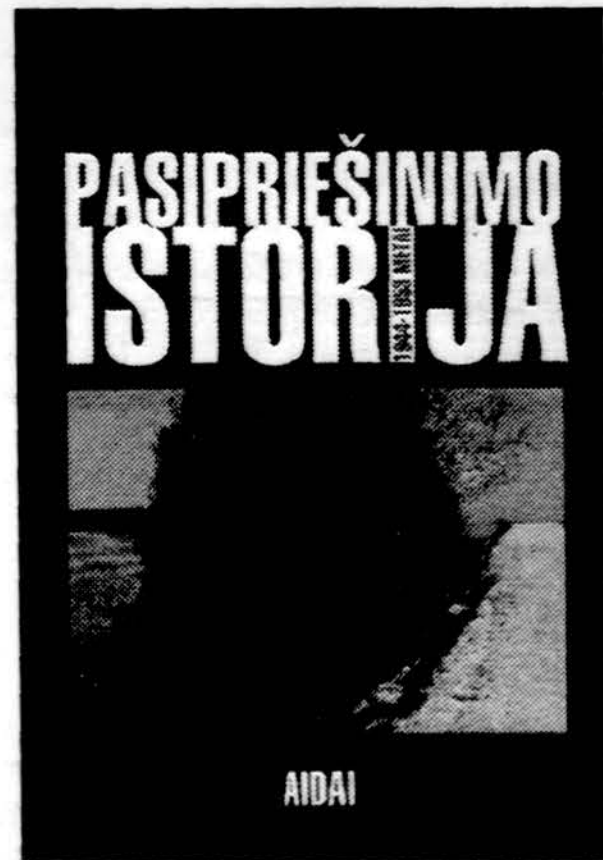
„Pasipriešinimo istorija 1944–1953 metai“

Tik liepos 12 d. Lietuvių dailės muziejuje įvyko Nijolės Gaškaitės knygos „Pasipriešinimo istorija 1944–1953 metai“ antro leidimo sutiktuves, o skaitytojai jau gali ją nusipirkti mūsų „Draugo“ knygynėlyje.

Pokario partizanų kovos – vienas tragiškiausių ir herojiškiausių Lietuvos istorijos laikotarpių. 1944–1953 metais keli šimtai tūkstančių žmonių buvo suimti ir ištremti iš Lietuvos, keliasdešimt žuvo kovodami.

Nijolės Gaškaitės–Žemaitienės knyga – vienas mėginimų po saugumo archyvų atidarymo aprėpti Lietuvos partizanų kovas. Knyga buvo sumanyta kaip vadovėlis, tačiau tai ne vien istorijos vadovėlis. Ji praverstų ir pilietinio bei dorinio ugdymo pamokose. Knyga parašyta „širdimi“, nes pati autorė buvo nuteista septyneriems metams laisvės atėmimo už nesusitaikymą su netiesa ir už laisvės troškimą.

Knygos kaina – 20 dol. Knyga galima įsigyti paštu, pridedant 9 proc. mokėstį, užsisakant IL valstijoje.

Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokėstis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. paskambinti: 773-585-9500